

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annettua lakia. Laista kumottaisiin ajoluvulle säädetty 70 vuoden yläikäraja.

Iäkkään kuljettajan terveysvaatimusten täytyminen tutkittaisiin laajennetussa lääkärintarkastuksessa, jossa otettaisiin huomioon myös ikääntymisen vaikutukset ajoterveyteen. Tiukemmat vaatimukset koskisivat hakijaa 68 vuoden iästä. Terveysvaatimusten täytyminen osoitettaisiin alalle tultaessa sekä 45 vuoden iän täytyttyä myös ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa. Taksinkuljettajia koskisivat edelleen kuorma- ja linja-auton kuljettajien tiukemmat terveysvaatimukset ja sen lisäksi tarkemmin määriteltävät matkustajien avustamiseen liittyvät kuljettajan toimintakykyä koskevat vaatimukset.

Ajolupa annettaisiin kahdeksi vuodeksi kerrallaan, jos hakija olisi täyttänyt 68 vuotta.

Jos ajolupaa ei pidettäisi voimassa, taksinkuljettajan kelpoisuus olisi saatettavissa uu-

delleen voimaan ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevia säännöksiä soveltaen. Säännös mahdollistaisi myös ennen lain voimaantuloa yläikärajan takia menetetyt taksinkuljettajan kelpoisuuden voimaan saattamisen.

Taksinkuljettajan koulutusta kehitettäisiin valmiuksien ja palvelun parantamiseksi. Eri matkustajaryhmien avustamiseen ja erityistarpeisiin sekä turvallisuudesta huolehtimiseen liittyvää koulutusta olisi annettava käytännön harjoituksina, myös jatkokoulutuksessa.

Lakiin lisättäisiin mahdollisuus väliaikaisen ajoluvan antamiseen. Paikallistuntemusvaatimusta tarkennettaisiin ja säännöksen rikkominen säädettäisiin rangaistavaksi. Säännökset poikkeuslupien myöntämiseen ajoluvan terveysvaatimuksista kumottaisiin.

Lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
PERUSTELUT.....	3
1 Nykytila.....	3
2 Ehdotetut muutokset.....	4
2.1 Ajoluvan yläikärajasta luopuminen.....	4
2.2 Muutokset ajoluvan voimassaoloaikoihin.....	5
2.3 Kuljettajakelpoisuuden ja ajoluvan saattaminen uudelleen voimaan.....	6
2.4 Taksinkuljettajan valmiuksien kehittäminen.....	6
2.5 Väliaikainen ajolupa.....	8
2.6 Koulutusluvan myöntäminen yritykselle.....	9
2.7 Eräitä muita muutoksia.....	9
3 Esityksen vaikutukset.....	10
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	10
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	11
3.3 Vaikutukset yritystoiminnalle.....	11
3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	11
4 Asian valmistelu.....	12
5 Voimaantulo.....	14
6 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	14
LAKIEHDOTUS.....	16
taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta.....	16
LIITE.....	20
RINNAKKAISTEKSTI.....	20
taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta.....	20
ASETUSLUONNOS.....	28
taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.....	28

PERUSTELUT

1 Nykytila

Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetussa laissa (695/2009) säädetään taksiliikennelain (217/2007) mukaisessa henkilöautolla harjoitettavassa taksiliikenteessä toimivan kuljettajan kelpoisuusvaatimuksista. Kuljettajalla on ajoneuvon ajo-oikeuden lisäksi oltava poliisin myöntämä taksinkuljettajan ajolupa. Ajoluvan saaminen edellyttää ajoneuvon ajo-oikeutta sekä ammattitaitoa ja sopivuutta tehtävään.

Ajolupa annetaan viideksi vuodeksi ja enintään ajaksi, jonka ajo-oikeus on voimassa. Ajolupa annetaan kuitenkin enintään siihen saakka, kun henkilö täyttää 70 vuotta. Ajolupaa ei voida myöntää 70 vuotta täytäneelle.

Ajoluvan haltijoita on rekisterissä noin 80 000 – 90 000, mutta vain osa heistä toimii ammatissa. Yrittäjien määrä on noin 9 000 ja takseja noin 10 000. Päätoimisten kuljettajien määrän arvioidaan olevan noin 20 000 myönnettyjen taksilupien (9 500) perusteella. Uusia ajolupia myönnetään vuosittain runsaat 2 000.

Kuljettajan on täytettävä koulutusta, paikallistuntemusta, terveydentilaa ja tietynasteista rikkeettömyyttä koskevat vaatimukset. Alalle tulevan on suoritettava peruskoulutus (30 h) ja ajoluvan voimassaoloa jatkavan jatkokoulutus (7 h). Ajolupaa ei myönnetä henkilölle, jolla on lyhytaikainen auton ajokortti. Ajokorttilain (386/2011) voimaantulon jälkeen kuljettajan vähimmäisikä voi olla 19 vuotta, koska lyhytaikaista ajokorttia seuraava muu kuin lyhytaikainen ajokortti voidaan luovuttaa aikaisintaan vuoden kuluttua lyhytaikaisen ajo-oikeuden saamisesta. Jos henkilölle annetaan esimerkiksi ajokieltoon määräämisen takia uusi lyhytaikainen ajokortti, sama vuoden määräaika koskee uutta ajokorttia ja lykkää edelleen ajoluvan saamista. Muussa ETA-valtiossa annetun ajokortin haltijalta vaaditaan auton ajokortti vähintään kahden vuoden ajalta.

Suomessa tieliikenteen ammattikuljettajilla on perinteisesti ollut 70 vuoden yläikäraja. Ajokorttivaatimusten kautta linja-auton ja

kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän kuljettajia koskeneesta yläikärajasta luovuttiin vuonna 2010, kun Euroopan parlamentin ja neuvoston ajokorteista annettun direktiivin 2006/126/EY mukaan jäsenvaltio ei voinut enää rajoittaa ajokortin voimassaoloa yläikärajan perusteella. Perusteena toteutetulle muutokselle oli erityisesti tarve kuljettajien vaatimusten kiristyessä mahdollistaa erilaisten avustavien ajojen suorittaminen ilman matkustajia tai kuormaa ikääntyneiden kuljettajien toimesta.

Raskaan kaluston kuljettajien ajokortin yläikärajasta luovuttaessa eduskunta edellytti ajoterveystarkastusten eriyttämistä kuljetustehtävän mukaan. Kuormatun ajoneuvon kuljettajalta edellytettiin geriatriaan perehtyneen lääkärin lausunto. Muutoin terveysvaatimusten täytyminen voitiin osoittaa perusajoterveystarkastuksesta annetulla lausunnolla. Ajokorttilain (386/2011) tultua osin voimaan 19.1.2013 iäkkäillä kuljettajilla otettiin käyttöön laajennettu lääkärintarkastusmenettely, jossa otetaan huomioon ikääntymisen vaikutukset ajoterveyteen. Tarkastuksesta saatu lausunto korvaa raskaan kaluston kuljettajilta vaaditun geriatriaan perehtyneen lääkärin lausunnon. Vaatimus laajennetusta lääkärinlausunnosta koskee ryhmän 2 kuljettajia (C- ja C1-luokan kuorma- ja D- ja D1-luokan linja-auton kuljettajat) 70 ikävuoteen voimassaolevaa ajokorttia uudistettaessa ja ryhmän 1 kuljettajia (muut luokat) sitä seuraavaa ajokorttia uudistettaessa.

Ajoterveyttä ja ajoterveystarkastuksia koskevat säännökset sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen ajoterveydestä (1181/2011), johon on lisätty laajennettua lääkärinlausuntoa koskeva säännös (16/2013). Sen mukaan tarkastuksessa otetaan erityisesti huomioon ikääntymisen vaikutukset kognitiiviseen ja fyysiseen toimintakykyyn ja ajoterveyteen. Tarkastuksessa edellytetään erityisesti kiinnitettävän huomiota sellaisiin toimintakykyyn vaikuttaviin sairauksiin ja lääkityksiin, joiden vaikutus yhdessä tai erikseen voi heikentää henkilön ajokykyä. Kun perusajoterveystarkastuksessa ajoterveyttä arvioitaessa otetaan huomioon

kaikki ajoterveyteen vaikuttavat sairaudet, vammat ja terveydentilan muutokset sekä niiden yhteisvaikutus, laajennetussa lausunnossa kiinnitetään lisäksi huomio myös ikääntymiseen mahdollisesti liittyvien lisääntyvien sairauksien olemassaoloon ja mahdollisiin lääkitysten vaikutuksiin aisti-, kognitiiviseen ja motoriseen toimintakykyyn ja niiden kautta ajokykyyn. Yhteisvaikutuksia arvioitaessa huomioidaan kaikki kuljettajan terveyteen ja toimintakykyyn vaikuttavat sairaudet ja lääkkeet sekä alkoholin ja muiden päihdyttävien aineiden käyttö.

Taksinkuljettajalla on oltava vähintään ryhmään 1 kuuluva B-luokan ajokortti, mutta hänen on täytettävä ryhmän 2 kuljettajan terveysvaatimukset, jotka koskevat kuorma- ja linja-auton kuljettajia. Sen lisäksi taksinkuljettajalta vaaditaan muutenkin sellaiset terveydelliset edellytykset, jotka ovat tarpeen matkustajien turvallisuuden ylläpitämiseksi ja näiden avustamiseksi sekä vuorovaikutuksen edellyttämä suomen tai ruotsin kielen taito. Vaatimukset seuraavat kuljetustehtävästä ja taksipalvelujen laatuvaatimuksista, joista säädetään taksiliikennelaissa (217/2007). Laatuvaatimusten mukaan taksiliikennettä harjoitettaessa mm. varmistetaan asiakkaan turvallinen autoon tulo ja siitä poistuminen ja tarjotaan hänelle hänen tarvitsemaansa apua sekä tarjotaan ja annetaan apua matkatavarointa lastattaessa ja purettaessa. Takseilla hoivetaan paljon yhteiskunnan järjestämiä päiväkotia-, koulu-, vammais- ja vanhuskuljetuksia ja taksia käyttävät muutenkin paljon henkilöt, jotka tarvitsevat erityistä avustamista esimerkiksi iän tai sairauden aiheuttaman toimintarajoitteen vuoksi. Nämä matkustajat eivät välttämättä selviydy itsenäisesti vaan ovat kuljettajan avustamisen varassa. Kuljettajan edellytyksiä palvella ja avustaa erilaisia asiakasryhmiä ja varmistaa heidän turvallisuutensa ei ole kuitenkaan mitenkään erikseen arvioitu lääkärintarkastuksessa tai lupaviranomaisen toimesta. Vaatimus puheäänien kuulemisesta neljän metrin etäisyydeltä on tärkeä henkilöliikenteen kuljettajalla kuljetusten turvallisuuden ja asiakaspalvelun vuoksi muutenkin kuin näkövammaisia kuljetettaessa.

Lakiin ei sisälly säännöksiä väliaikaisen ajoluvan myöntämisestä. Sen sijaan lain 13

§:n 2 momentin mukaan poliisin hallintopäätös ajoluvan voimassaolon jatkamisesta voidaan enintään yhden kuukauden ajan hyväksyä osoitukseksi oikeudesta toimia taksinkuljettajana. Samoin 4 §:n mukaan ajamisen aloittaminen on yhteiskunnan järjestämissä kuljetuksissa eräin edellytyksin mahdollista poliisin hallintopäätöksellä. Näissä kuljetuksissa voidaan ajamisen aloittaminen sallia ennen koulutusvaatimusten täyttymistä, jos koulutuspalvelujen saatavuudessa on ongelmia ja erityinen tarve puoltaa ajojen aloittamista. Tässä tapauksessa hakijan on sallittu täydentää hakemustaan viimeistään kuuden kuukauden kuluttua todistuksella taksinkuljettajan kokeen suorittamisesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää poikkeuksia ajoluvan terveysvaatimuksista. Käytännössä poikkeuslupia on myönnetty hyvin vähän, viime vuosina keskimäärin lupa vuodessa. Kysymyksessä on ollut poikkeaminen näkövaatimuksista.

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Ajoluvan yläikärajasta luopuminen

Terveysvaatimukset ja -tarkastukset

Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 4 § 2 momentista ja 10 §:stä ehdotetaan kumottavaksi ajoluvan yläikärajaa koskevat säännökset. Ajolupa voitaisiin myöntää ja sen voimassaoloa jatkaa niin kauan kuin hakijan edellytykset ajoluvan saamiseen täyttyvät.

Iäkkään taksinkuljettajan terveydelliset edellytykset ajamiseen ja kuljettajana toimimiseen arvioitaisiin ajokorttimenettelyssä käyttöön otetun ikääntymisen vaikutukset huomioon ottavan laajennetun lääkärintarkastuksen perusteella. Lisäksi matkustajien turvallisuudesta ja avustamisesta huolehtimisen edellyttämästä taksinkuljettajan toimintakyvystä annettaisiin tarkempi ohjeistus tarkastuksia suorittaville lääkäreille. Toimintakykyä koskevat vaatimukset koskisivat iästä riippumatta kaikkia taksinkuljettajia.

Lausunto laajennetusta lääkärintarkastuksesta ja taksinkuljettajan toimintakykyä koskevien vaatimusten täyttymisestä voitaisiin hakea ajoterveystarkastuksia tekeville lääkä-

reiltä tai erikoislääkäreiltä. Ajoterveydentilan seuranta täydentäisi lääkäreiden ilmoitusvelvollisuus silloin, jos terveydentila on muuten kuin tilapäisesti heikentynyt niin, että ajoterveysvaatimukset eivät enää täyty. Ilmoitusvelvollisuus ei koskisi taksinkuljettajan toimintakyvyn menettämistä, koska ajokorttilain 21 §:n mukaan ilmoitusvelvollisuus koskee siellä säädettyjä ajoterveydentilan vaatimuksia. Laajennettu lääkärintarkastus koskisi 68 vuotta täyttäneitä alalle tulevia tai ajoluvan voimassaoloa jatkavia.

Laajennetussa lääkärintarkastuksessa arvioidaisiin iäkkään taksinkuljettajan toimintakyky ja terveydelliset edellytykset ajamiseen. Vastaavasti menetellään myös raskaan kaluston kuljettajien kohdalla. Ikääntymiseen samoin kuin sairauksiin, käytettyihin nautintoaineisiin ja lääkkeisiin liittyvän toiminta-, huomio- ja arviointikyvyn heikkenemisen on todettu vähentävän moottoriajoneuvon kuljettajan turvallista selviytymistä liikenteessä ja vaikuttavan mm. aisti- ja tiedonkäsittelykykyyn sekä motorisiin toimintoihin. Laajennetun tarkastuksen tavoitteena on tunnistaa kuljettajat, joiden ajoterveys on alentunut siinä määrin, että he eivät enää selviydy liikenteessä turvallisesti ja jotka toimintakyvyn merkittävästä heikkenemisestä huolimatta eivät kuitenkaan lopeta ajamistaan. Iäkkään kuljettajan ajokykyisyyttä heikentävinä tekijöinä voi äkillisen sairauskohtauksen ohella olla useamman sairauden ja keskushermostoon vaikuttavan lääkityksen samanaikaisuus, alentunut vireystaso, lisääntynyt väsyvyys, harkintakykyä ja oiretiedostusta ja tarkkaavuutta heikentävä aivosairaus tai aistikykyyn, kognitiiviseen eli tiedonkäsittelykykyyn tai motorisiin toimintoihin vaikuttava sairaus. Onnettomuustutkinnassa on todettu monisairauksien ja lääkitysten olevan yleinen iäkkäiden ongelma. Lääkkeiden käyttö ja sairastavuus lisääntyvät usein voimakkaasti iän mukana ja niiden on todettu olevan jatkuvassa kasvussa. Autolla ajamisen kannalta ongelmallisimpia ovat pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkkeet. Näitä ovat erityisesti neuroosi- ja ahdistuslääkkeet sekä unilääkkeet. Laajennetussa tarkastuksessa tunnistetaan ja arvioidaan mainituista seikoista ajoterveydelle aiheutuvia vaikutuksia.

Lisäksi arvioidaisiin taksiliikenneläisissä asetettujen palveluvelvoitteiden ja tämän lain 5 §:ssä tarkoitettu matkustajien avustamiseen vaadittava toimintakyky erikseen. Lääkäri antaisi toimintakyvystä erillisen lausunnon. Toimintakykyä koskeva lausunto annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Lääkärintarkastuksessa otettaisiin huomioon kyky matkustajan matkatavaroiden ja apuvälineiden käsittelemiseen, pyörätuolin ja turvavälineiden kiinnittämiseen ahtaissaakin olosuhteissa sekä muuhun esimerkiksi matkustajan sairaudesta tai vammasta johtuvaan avustamiseen. Kysymyksessä ei ole pelkästään ajokyvyn arviointi vaan laajempi avustamiseen liittyvän toimintakyvyn arviointi. Lain 5 §:n 2 momenttiin lisättäisiin valtuussäännös, jonka nojalla Liikenteen turvallisuusvirasto antaisi määräykset toimintakyvyn tutkimisesta. Ajoluvan terveysvaatimusten, toimintakykyvaatimus mukaan lukien, täytyminen tutkittaisiin alalle tullessa ja nykyiseen tapaan ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa siitä ajoluvasta lukien kun hakija täyttää 45 vuotta. Pykälän 3 momentin mukaan poliisi voi vaatia esitettäväksi kummankin 2 momentissa tarkoitettua lausunnon. Momentti on asiallisesti ennallaan.

2.2 Muutokset ajoluvan voimassaoloaikoihin

Jos hakija on täyttänyt 68 vuotta, ajolupa ehdotetaan taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 10 §:n mukaan myönnettäväksi kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Ikävaatimus määräytyisi sen ajankohdan mukaan, kun hakemus jätetään tai kirjataan esimerkiksi postissa saapuneeksi viranomaiselle. Muut ajoluvat olisivat edelleen voimassa viisi vuotta kerrallaan. Ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa ajolupa myönnettäisiin kahdeksi vuodeksi myös silloin, jos mainittu ikä täytyisi hakijalla ennestään olevaan lupaan merkityn voimassaolon aikana. Menettely vastaisi raskaan kaluston ajokorttien kohdalla noudatettavaa menettelyä.

Ajokorttien ja ajolupien voimassaoloaikojen lyhenemisestä johtuen ajoluvan voimassaoloajan sitominen ajo-oikeuden voimassaoloaikaan aiheuttaisi käytännössä ylimääräistä ajolupien uusimista ja siihen liittyviä vel-

vollisuuksia lääkärintarkastuksesta ja jatkokoulutuksesta erityisesti niiden kuljettajien kohdalla, joilla on ryhmään 2 kuuluva kuorma- tai linja-auton ajokortti. Tämän johdosta ehdotetaan, että ajolupa olisi hakijan iästä johtuen voimassa määräajan, viisi tai kaksi vuotta kerrallaan. Voimassa oleva ajo-oikeus olisi ajoluvan myöntämisen ja luovuttamisen edellytys, mutta ajo-oikeuden voimassaoloajan päättymisen kesken lupakauden syystä, ettei ajokorttia uudistettaisi, ei vaikuttaisi ajoluvan voimassaoloaikaan. Ajo-oikeuden voimassaoloajan päättymisen olisi luonnollisesti esteenä taksin kuljettamiselle, vaikka ajolupa olisi vielä voimassa. Lain 15 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen mukaisesti ajo-oikeuden voimassaolon päättymisen kesken lupakauden ei edellyttäisi ajoluvan peruuttamista. Ajo-oikeuden voimassaoloa koskevan vaatimuksen korostamiseksi 2 §:ää muutettaisiin ja lain 10 §:ään lisättäisiin säännös ajoluvan luovuttamisen edellytyksistä. Jos ajoluvan haltija määrättäisiin liikennerikosten takia ajokieltoon, ajolupa otettaisiin ajokortin ohella poliisiin haltuun ajokiellon ajaksi. Ajoluvan luovuttaminen edellyttäisi, että myöntämisedellytykset täyttyvät. Siinä tapauksessa, että ajo-oikeuden voimassaolo päättyisi väliaikaisen ajoluvan luovuttamisen jälkeen, mutta ennen varsinaisen ajoluvan luovuttamista, ajolupa olisi 17 §:n 4 kohdan mukaisesti peruutettava toistaiseksi kunnes ajo-oikeus olisi saatettu uudelleen voimaan ja ajoluvan luovuttamisen edellytykset näin täyttyisivät.

Muussa EU- tai ETA-valtiossa annetun ajokortin hyväksymisen edellytyksenä ajoluvan myöntämiseen olisi valtioneuvoston asetukseen sisällytettävän 6 §:n 1 momentin mukaisesti, että se olisi ollut hakijalla vähintään vuoden sen jälkeen kun ajolupaa hakeva on täyttänyt 18 vuotta. Määräaika vastaisi näin muun kuin lyhytaikaisen ajokortin luovuttamiselle säädettyä määräaika. Valtuus tarkempien säännösten antamiseen siirrettäisiin 1 momentin 1 kohdasta uudeksi 3 momentiksi.

2.3 Kuljettajakelpoisuuden ja ajoluvan saattaminen uudelleen voimaan

Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 13 §:ään ehdotetaan sisällytettäväksi säännös taksinkuljettajan kelpoisuuden uudelleen voimaan saattamisesta, jos ajolupaa ei ole pidetty voimassa (3 momentti). Säännös palvelisi kelpoisuuden uudelleen voimaan saattamista myös siinä tapauksessa, että ajolupa olisi menetetty yläikärajan takia.

Kelpoisuutta uudelleen voimaan saatettaessa sovellettaisiin ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevia säännöksiä. Hakijalta vaadittaisiin todistus jatkokoulutuksesta ja lääkärintausunto ajoterveys- ja toimintakykyvaatimuksen täyttymisestä, jos hän olisi täyttänyt 45 vuotta tai mainittu ikä täyttyisi hänellä ennestään olevaan ajolupaan merkittynä voimassaoloaikana. Lääkärintausunnon olisi täytettävä laajennetun lääkärintausunnon vaatimukset, jos hakija olisi täyttänyt 68 vuotta. Toimintakykyä koskevassa lausunnossa olisi otettava kantaa matkustajien avustamiseen tarvittavan taksinkuljettajan toimintakyvyn täyttymiseen. Myös hakijan soveltuvuus esimerkiksi liikennerikkomusten puolesta arvioitaisiin kuten muutenkin uudistamisen yhteydessä. Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan pääsääntönä on, että jatkokoulutus on saatava uudistettavan luvan voimassaoloaikana. Jos ajolupaa ei ole pidetty uudistamalla voimassa, jatkokoulutuksen saamiselle on asetettu vastaavan pituinen määräaika. Iäkkäämpien kuljettajien ajolupien lyhyemmän voimassaoloajan takia määräaika olisi ainakin näiden kuljettajien kohdalla tarkistettava. Jos ajolupaa ei olisi pidetty uudistamalla voimassa, riippumatta keskeytymisen kestosta ja jatkokoulutusvaatimuksen määrästä johtuen perusteltua olisi, että kaikkien kuljettajien kohdalla jatkokoulutukseksi hyväksyttäisiin vain kahden vuoden sisällä ennen uudistamisen hakemista saatu koulutus.

2.4 Taksinkuljettajan valmiuksien kehittäminen

Koulutus

Taksinkuljettajan on toimittava siten kuin taksiliikennelain laatuvaatimukset edellyttävät, mutta viime kädessä vastuu laatuvaati-

musten täyttymisestä on taksiluvan haltijalla. Aiheita käsitellään taksinkuljettajan peruskoulutuksessa. Peruskoulutus ei kuitenkaan nykyisellään välttämättä anna riittäviä valmiuksia tähän aihealueeseen, koska opetus annetaan teoriaopetuksena. Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa on tarkemmin säännelty peruskoulutuksen sisällöt ja opetuksen kokonaisuus, mutta opetuksen painotus määrytyy lopulta koulutuksen järjestäjän mukaan.

Matkustajan avustustarpeen tunnistaminen ja tämän avustaminen erityistarpeet huomioiden sekä turvallisuuden takaaminen esimerkiksi pyörätuolia käyttävän asiakkaan kuljetuksissa edellyttää käytännön osaamista pyörätuolin käsittelyssä ja sen kiinnittämisessä ajoneuvoon. Lakiin terveysvaatimusten yhteyteen kirjattujen toimintakykyvaatimusten ohella ehdotetaan, että taksinkuljettajien perus- ja jatkokoulutusta kehitetään käsittelemään näitä aihealueita niin, että koulutuksella annettaisiin paremmat käytännön valmiudet. Tämä edellyttäisi koulutuksen toteuttamista käytännön harjoituksina. Peruskoulutusta koskevaa 6 §:n 1 momentin säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi näiden aihealueiden osalta. Valmiuksien ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi ja sen varmistamiseksi, että myös alalla ennestään toimivilla on tarvittavat käytännön valmiudet, ehdotetaan 12 § muutettavaksi niin, että aihealueeseen liittyvää opetusta olisi aina sisällytettävä myös jatkokoulutukseen. Jotta opetus ja harjoitukset antaisivat kuljettajalle oikeat ja mahdollisimman monipuoliset käytännön valmiudet erilaisten erityistarpeiden huomioon ottamiseen ja erilaisia apuvälineitä käyttävien henkilöiden avustamiseen, koulutuksen järjestäjien olisi perusteltua kehittää koulutusta yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa. Käytännön harjoitusten kehittämiseen ja uusien vaatimusten mukaisen koulutusohjelman hyväksyttämiseen olisi voitava varata kohtuullinen aika lakimuutoksen hyväksymisestä, jonka jälkeen muutostoimenpiteisiin voitaisiin ryhtyä. Tämän johdosta ehdotetaan, että opetus voitaisiin vuoden 2014 loppuun asti antaa aiempien säännösten mukaisia koulutusohjelmia noudattaen. Uusien vaatimusten mukaisten koulutusohjelmien pitäisi olla

voimassa ja koulutus antaa niiden mukaan viimeistään vuoden 2015 alusta. Lakiin sisällytettäisiin asiaa koskeva siirtymäsäännös.

Koulutuksen sisällöistä ja määrästä säädetään taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (825/2009). Valtioneuvoston asetuksessa edellytettäisiin, että erilaisten matkustajien ja matkustajaryhmien avun tarpeen tunnistamista ja avustamista sekä apuvälineiden turvallista käyttöä koskeva osuus olisi toteutettava käytännön harjoituksina. Peruskoulutuksen vähimmäistuntimäärään (30 h) ei ehdoteta lisäystä aihealueen opetuksen vahvistamisen johdosta, mutta käytännössä tuntimäärän kasvattaminen on mahdollista, koska asetuksessa säädetään koulutuksen vähimmäiskestosta. Myöskään jatkokoulutuksen määrää ei esitetä lisättäväksi, mutta jatkokoulutukseen olisi aina sisällytettävä avustamiseen liittyviä käytännön harjoituksia. Myös jatkokoulutuksen määrää on mahdollista kasvattaa, koska sitä on annettava vähintään seitsemän tuntia. Jotta aihealueen käsittely olisi riittävää ja toteutuisi toivotulla tavalla, harjoitukset olisi huomioitava koulutusohjelmissa ja niitä olisi edellä todetun mukaisesti kehitettävä yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa. Harjoittelulle ei asetettaisi esimerkiksi tiettyjä tuntimääriä vähimmäisvaatimuksia, jotta opetus voitaisiin sopeuttaa kurssin osanottajamäärän mukaan aihealueen riittävästä käsittelystä kuitenkin tinkimättä. Tästä syystä koulutusohjelmista olisi käytävä ilmi aihealueen käsittely ja harjoitusten mitoitus osallistujamäärän mukaan. Käytännön harjoituksia koskevien vaatimusten toteutumista valvottaisiin koulutusohjelmia vahvistettaessa ja koulutusta valvottaessa.

Kielitaito ja muu vuorovaikutus

Lain 9 §:n 1 momentissa edellytetään taksinkuljettajalta vuorovaikutukseen tarvittavaa suomen tai ruotsin kielen taitoa. Peruskoulutuksen käymisen ja kokeiden suorittamisen suomen tai ruotsin kielellä arvioitiin osoittavan tehtävässä vaadittavaa kielen hallintaa. Käytännön kokemusten perusteella kuljettajan kielitaito ei kuitenkaan välttämättä aina täytä näitä vaatimuksia. Esitykseen ei kuitenkaan sisälly ehdotusta kielitaitovaatimuksen

kiristämisestä, koska muodolliset kielitaitovaatimukset ovat harvinaisia yksityisellä sektorilla ja koska esimerkiksi kielitutkintotodistuksen vaatimuksen katsotaan merkittävästi nostavan kynnystä taksinkuljettajan ammatin pääsylle.

Taksinkuljettajana toimiminen on perinteisesti ammatti, jossa maahanmuuttajat työllistyvät, mistä syystä kielitaitovaatimusta ei ole syytä asettaa liian korkealle. Työnantajalla on viime kädessä vastuu kielitaidon riittävyyden arvioinnista. Kommunikoinnin edellytysten ja palvelun parantamiseksi ehdotetaan, että työnantajat järjestäisivät maahanmuuttajataustaisille työntekijöilleen mahdollisuuksia kielitaidon harjoitteluun. Tämä on tarpeen, koska kuljettajan on pystyttävä kommunikoimaan matkustajien kanssa myös poikkeuksellisissa tilanteissa. Kielitaidon on myös katsottava edistävän maahanmuuttajien kotoutumista. Täydennyskoulutus samoin kuin muu koulutus, jonka työnantajat kustantavat työntekijöilleen, on vähennyskelpoista.

Kielellisen kommunikoinnin ohella hyvään palveluun kuuluu myös valmius vaihtoehtoisten kommunikointimenetelmien käyttöön, koska kielellinen kommunikointi voi tietyissä palvelutilanteissa osoittautua riittämättömäksi. Tämän tiedostamiseksi koulutuksessa tulisi käsitellä myös muulla tavoin, kuten kirjoittamalla sekä kuvien ja eleiden avulla, tapahtuvaa viestintää.

2.5 Väliaikainen ajolupa

Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus väliaikaisen ajoluvan luovuttamiseen silloin, kun ajoluvan luovuttamisen edellytykset ovat olemassa, mutta varsinainen muotovaatimukset täyttävä ajolupa ei ole vielä käytettävissä tai siinä on esimerkiksi luovutuksen estävä virhe. Menettely korvaisi poliisin hallintopäätöksen käytön ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa.

Väliaikaisen ajoluvan ehdotetaan korvaavan myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettun poliisin hallinnollisen päätöksen käytön ajolupana yhteiskunnan järjestämissä kuljetuksissa. Tällöin väliaikainen ajolupa mahdollistaisi ajojen käynnistymisen ennen kuin kaikki ajoluvan luovuttamisen edellytykset kaikilta

osin täyttyvät. Poikkeusmenettely koskisi edelleen vain yhteiskunnan järjestämiä kuljetuksia, joiden toteutumisen varmistamiseksi voitaisiin tarvittaessa lykätä koulutusvaatimuksen täyttymisen osoittamista, jos koulutuspalvelujen saamisessa on ongelmia ja ajojen pikaiseen aloittamiseen on erityinen tarve. Koulutuspalvelujen saannin ohella myös paikallistuntemuskokeeseen pääsyssä voi olla vaikeuksia. Paikallistuntemuskokeeseen pääsyn edellytetään olevan mahdollista kolmen kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta, jos kysymys on ajoluvan laajentamisesta uuteen asemapaikkaan. Määräaika voi ohjata paikallistuntemuskokeiden järjestämiseen määräajoin. Tämän johdosta ehdotetaan 4 §:n 2 momentissa, että poikkeusmenettelyä voitaisiin samoin edellytyksin käyttää myös paikallistuntemuskokeen kohdalla.

Väliaikaisen ajoluvan käyttöönottoa puoltaisi se, että kyseessä on ammatissa toimiminen. Sitä voitaisiin käyttää ajolupaa myönnettäessä (10 §) ja sen voimassaoloa jatkettaessa (13 §), kaksoiskappaletta haettaessa (24 §) sekä 4 §:n 2 momentin poikkeustapauksissa. Väliaikaisen ajoluvan käyttöönoton johdosta 3 §:n 2 momentista poistettaisiin pykäliäviittaukset hallintopäätöksiin tarpeettomina.

Väliaikainen ajolupa olisi voimassa yhden kuukauden. Voimassaoloaika voitaisiin kuitenkin pidentää 4 §:n 2 momentin poikkeustapauksissa kattamaan poliisin määräämän ajan, joka luvan hakijalla olisi käytettävissä koulutusvaatimuksen täyttymisen osoittamiseen.

Ajoluvan myöntämiseen liittyvästä soveltuvuusharkinnasta johtuen väliaikainen ajolupa voitaisiin luovuttaa vasta, kun päätös ajoluvan myöntämisestä on tehty. Ajoluvan voimassaolo alkaisi siitä, kun päätös on tehty, jolloin myös tilaus varsinaisen ajoluvan valmistamisesta tehdään. 4 §:n 2 momentin tapauksessa ajoluvan voimassaolo käynnistyi lupaviranomaisen ehdollisesta päätöksestä. Ajoluvan myöntämisen vaatimuksista johtuen päätöstä ajoluvasta ei voitaisi tehdä hakemusta jätettäessä, mistä syystä väliaikaisen ajoluvan noutaminen edellyttäisi käytännössä eri käyntiä ja sen käyttöaika voisi jäädä lyhyeksi. Väliaikaisen ajoluvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen henkilöllä olisi ol-

tava uusi voimassa oleva ajolupa ajojen jatkamiseksi. Estettä uuden väliaikaisen ajoluvan antamiseen ei olisi, jos syynä olisivat esimerkiksi ongelmat varsinaisen ajoluvan luovuttamisessa. Jos kuljettajalla ei olisi asianmukaista ajolupaa ajossa, teko olisi rangaistava 35 §:n 1 momentin mukaan. Mitä ajoluvasta muutoin säädetään, koskisi myös väliaikaista ajolupaa.

2.6 Koulutusluvan myöntäminen yritykselle

Koulutuslupa ajolupaa varten annettavaan koulutukseen ehdotetaan voitavan myöntää myös muulle kuin yhtiömuotoiselle yritykselle, jolla on toiminnan edellyttämät opetuselliset, ammatilliset, taloudelliset ja muut tarvittavat voimavarat. Muutos vastaisi 26 §:n alkuperäistä perustelua ja mahdollistaisi toiminnan harjoittamisen myös toiminimellä.

Nykyinen vaatimus yhtiöstä on esteenä luvan saamiselle, jos yrityksen toimintaa harjoitetaan toiminimellä. Elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain (228/1993) 1 §:n 1 kohdan mukaan saa laillista ja hyvän tavan mukaista elinkeinoa laissa säädetyn ehdoin harjoittaa mm. luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka Euroopan talousalueella. Tämän oikeuden poissulkemista toiminimellä elinkeinotoimintaa harjoittavalta ei voida pitää perustuslain elinkeinovapauden mukaisena, koska yrittäjä ei tällöin voi vapaasti valita sitä muotoa, jolla elinkeinoa harjoittaa. Koska ei ole mitään perusteltua syytä sulkea pois toiminimellä toimivaa, esitetään säännös muutettavaksi alkuperäisen perustelun mukaiseksi. Tässä muodossa säännös vastaisi kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyyslaissa säädettyjä koulutuskeskukseksi hyväksymisen vaatimuksia. Edellä mainittua lakia elinkeinon harjoittamisen oikeudesta sovelletaan myös autokoululupiin.

2.7 Eräitä muita muutoksia

Taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annettuun lakiin ehdotetaan myös eräitä muita muutoksia. Lain 4 §:n 1 momentin 5 kohdassa edellytetään kuljettajalla olevan auton asemapaikkaa vastaava paikallistuntemus. Lain 8 §:n 1 momentissa säädetään tarkem-

min paikallistuntemuksen sisällöstä ja 10 §:n 3 momentissa sitä koskevasta merkinnästä ajoluvassa. Taksiliikennelain (217/2007) mukainen asemapaikka vahvistetaan taksiluvassa ja se on paikka tai kunta, josta liikennettä harjoitetaan tai aiotaan harjoittaa ja jonne liikenteessä käytetty auto viedään ajon tai toimeksiannon päätyttyä. Lain 8 §:n 1 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että kysymyksessä on taksilupaan merkittyä asemapaikkaa vastaava paikallistuntemus. Paikallistuntemuksen pitäisi kuitenkin aina vastata taksiluvassa asemapaikaksi määrättyä kuntaa tai, jos asemapaikaksi on merkitty kunnanosa, kuntaa, johon asemapaikkasi määrätty kunnanosa kuuluu. Lisäksi ehdotetaan säännöksen rikkominen rangaistavaksi, jotta säännösten vastaiseen käyttäytymiseen voitaisiin puuttua. Teon rangaistavuuden puuttuminen on käytännössä ollut esteenä syytteen nostamiselle. Teko rangaistaisiin 35 §:n 1 momentin mukaan kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisena, josta seuraamuksena on pääsääntöisesti sakkorangaistus. Pykälän 1 momentin rangaistussäännös muotoiltaisiin uudelleen. Se olisi 2 kohdan tekoa lukuun ottamatta asiallisesti ennallaan.

Lain 5 §:n 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi oikeus terveysvaatimuksia koskeviin poikkeuslupiin. Ehdotus on linjassa ajokorttilaissa toteutetun muutoksen kanssa. Ajoterveyttä koskevat ja aiempaa yksityiskohtaisemmat vaatimukset sisältyvät sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen. Vaatimukset perustuvat pitkälti EU:n lainsäädännön vähimmäisvaatimuksiin, joista ei voida kansallisesti poiketa. Lääkärin tehtävänä on säästöjen rajoissa arvioida täyttyvätkö säädetty vähimmäisvaatimukset. Eräissä tapauksissa lääkärille on annettu harkintavaltaa ajoterveyden arvioinnissa. Tästä syystä perusteita erillisen poikkeuslupatoimivallan säilyttämiselle ei enää ole.

Lain 23 §:n 1 momentissa ehdotetaan luovuttavaksi taksinkuljettajan ajolupalomakkeen kaavan vahvistamisesta tarpeettomana. Pykälään sisältyvä säännös sisäasiainministeriön kuulemisesta vahvistamisen yhteydessä ehdotetaan samalla kumottavaksi. Hyvää hallintoa noudattaen virasto kuulisi lupaviranomaista ajolupalomakkeesta päättäessään.

Nykyisen tehtäväjaon mukaisesti lupahallinnosta vastaa Poliisihallitus.

Ajoluvan myöntämisen edellytyksiä 4 §:ssä tarkennettaisiin siten, että ajokielto ja väliaikainen ajokielto olisivat esteenä ajoluvan myöntämiselle. Säännös on pykälän 1 momentin 2 kohdassa. Mainitun pykälän 1 momentin 1 kohdassa tarkennettaisiin lyhytaikaisen ajo-oikeuden käsite ajokorttilain mukaiseksi. Lisäksi siirrettäisiin kohdasta säännös, joka koskee tarkempien säännösten antamista ajokortista ja ajo-oikeudesta, uudeksi 3 momentiksi. Säännös olisi asiallisesti ennaltaan.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisluonteisia korjauksia. Lain 13 §:n 2 momentin viimeisessä virkkeessä korjattaisiin ajo-oikeus ajoluvaksi, koska kysymyksessä on ajoluvan, ei ajo-oikeuden, voimassaolon jatkaminen. Lain 18 §:n 2 momentista poistettaisiin viittaus 9 §:n 2 momentin 1 kohtaan, koska vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuutta kohtaan osoittava teko siirrettiin viimeksi mainitun momentin muutoksen (390/2011) yhteydessä 9 §:n 2 momentin 2 kohtaan. Pykäliin on lisäksi tehty eräitä muita teknisluonteisia tarkistuksia, jotka eivät muuta niitä asiallisesti.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Iäkkäälle kuljettajalle aiheutuisi kustannuksia laajennetusta lääkärintarkastuksesta ja jatkokoulutuksesta. Poliisi perii ajoluvan myöntämisestä 62 euroa. Laajennetusta lääkärintarkastuksesta perittävä maksu vaihtelee keskimäärin 100 eurosta 200 euroon. Taksinkuljettajan toimintakykyvaatimusten täyttyminen sisällytettäisiin lääkärintarkastukseen, jos kysymys on taksinkuljettajasta tai lausuntoa hakeva muuten niin haluaa. Toimintakykyä koskeva lausunto annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Toimintakykyä koskeva tarkastus voitaisiin tehdä myös erikseen, jos esimerkiksi ryhmän 2 ajokorttia varten lääkärintarkastuksen hankkinut haluaisi siirtyä taksinkuljettajaksi. Toimintakykyvaatimusten tutkiminen pidentäisi tarkastukseen käytettävää aikaa ja nostaisi kustannuksia. Tarkastuskohteista riippuen lääkärintarkas-

tuksen kustannusten arvioidaan nousevan 50–100 eurolla, jos tarkastukseen sisältyy toimintakyvyn tarkastus. Erikseen suoritettuna toimintakyvytarkastuksesta perittävä maksu voisi vastata ajoterveyslausunnon hintaa.

Lääkärintarkastus siihen liitettävine toimintakykyarvioineen vaadittaisiin aina lupaa hahettaessa ja uusittaessa. Koska kysymys on ammattiliikenteessä toimivasta henkilöstä, ajantasaisen lääkärintarkastuksen esittäminen alalle tultaessa on perusteltua. Lääkärintarkastusten esittämisessä voi olla päällekkäisyyttä silloin, kun kuljettajalla on ryhmän 2 ajokortti eivätkä ajokortin ja ajoluvan määräajat mahdollista käyttää samaa lääkärintarkastusta molempien uusimiseen. Lääkärintarkastuksen voimassaoloaika on kuusi kuukautta, mikä antaa tiettyä väljyyttä.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin jatkokoulutukseen sisällytettävistä käytännön harjoituksista matkustajan avustamiseen ja turvallisuuteen liittyvissä aiheissa. Jatkokoulutuksen määrä olisi sama kaikilla kuljettajilla. Jatkokoulutuksesta aiheutuva kustannus vaihtelisi koulutuksen ja kouluttajan mukaan. Isommalle joukolle koulutus pystyittäisiin järjestämään alemmin kustannuksin. Vastaavasti pienelle joukolle järjestettävässä koulutuksessa järjestämiskustannusten osuus olisi suurempi. Yhden jatkokoulutuspäivän hinta seitsemän tunnin koulutuksesta on keskimäärin 100–120 euroa. Nykyisin opetus on mahdollista toteuttaa pelkästään teoriaopetuksena. Peruskurssin hinta on keskimäärin 290 euroa. Vaatimus eräiden oppiainien antamisesta käytännön harjoituksina ei nostaisi koulutuksen määrää, mutta se voisi vaikuttaa hintaan. Käytännön harjoitusten toteutustapa voi kummassakin tapauksessa lisätä kustannuksia.

Väliaikaisen ajoluvan käyttöönotto mahdollistaisi ajojen aloittamisen ajolupapäätöksen tekemisestä lukien varsinaisen ajolupalomakkeen valmistumista odottamatta, jos kuljettaja niin haluaisi. Väliaikainen ajolupa voisi vastata hintaluokaltaan väliaikaista ajokorttia, jonka hinta on nykyisin 14 euroa.

Ajoluvan määräajan erottaminen ajo-oikeuden voimassaoloajasta vähentäisi etenkin ryhmän 2 raskaan kaluston ajo-oikeuden omaavien kohdalla voimassaoloaikojen yhteensovittamisesta aiheutuvia ylimääräisiä

kustannuksia. Ajoluvan sovittaminen ajo-oikeuteen voisi lyhentää ajoluvan voimassaoloa viidestä tai kahdesta vuodesta ja lisätä uusimiskertoja jatkokoulutusvaatimuksiin, mikä on ajoluvan voimassaolon jatkamisen edellytys.

Ehdotetut muutokset edellyttäisivät muutoksia ajoneuvoliikennerekisteriin. Ajoneuvoliikennerekisterin kokonaisuudistukseen liittyvien tuotannon vakauttamistoimien ja muiden muutostarpeiden johdosta tarvittavien muutosten kustannukset on arvioitu noin 250 000 euroksi. Muutostarpeita aiheutuu muun muassa väliaikaisen ajoluvan käyttöönotosta.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Yläikärajan poistaminen voi jossain määrin lisätä ajolupien hakemista, myös niiden kohdalla jotka ovat sen yläikärajan takia menettäneet. Lisäyksen vaikutus lupaviranomaisen työhön arvioidaan kuitenkin vähäiseksi, koska nykyisen kokemuksen perusteella vain harvat jatkavat 70 ikävuoteen asti, mihin ajolupa on nykyisin voimassa. Viiden vuoden määräaikaista lupia on myönnetty vasta runsaan kolmen vuoden ajan ja aiempien säännösten mukaiset 70 ikävuoteen voimassa olevat henkilöauton ammattiajoluvat on vaihdettava uusiin määräaikaisiin ajolupiin 1.1.2015 mennessä.

Väliaikaisen ajoluvan käytön muussa kuin 4 §:n 2 momentin menettelyn yhteydessä arvioidaan voivan lisätä asiakaskäyntejä. Soveltuvuusharkinnasta johtuen väliaikaisen ajoluvan nouto edellyttäisi erillistä käyntiä, koska päätöstä ei voitaisi soveltuvuusvaatimusten tarkistamisen takia tehdä hakemusta jätettäessä. Väliaikaisen ajoluvan hakemista hillitsisi kuitenkin varsinaisen ajoluvan lyhyt valmistus- ja toimitusaika sekä siitä perittävä erillinen maksu.

Ehdotus ajoluvan voimassaoloajan erottamiseksi ajo-oikeudesta vähentäisi myös jossain määrin ajolupaviranomaisen työtä. Sen sijaan ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia taksilupa-asioita käsittelevien Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten työmääriin.

Ajoneuvoliikennerekisteriin tehtävät muutokset vievät arviolta noin kuusi kuukautta. Tämän johdosta muutos voisi tulla voimaan syyskuun alusta 2014. Osa muutoksista voitaisiin joutua alkuun hoitamaan manuaalisesti. Toimintakykytarkastusten ohjeistamiseksi annettavat Liikenteen turvallisuusviraston määräykset ja sen toimittama lausuntolomake lisääisivät viraston työtä arviolta vähemmän kuin 0,5 henkilötyövuodella. Liikenteen turvallisuusvirastolla on ennestään koulutusohjelmien vahvistamiseen liittyviä tehtäviä. Ehdotettujen muutosten vaikutus näiden tehtävien hoitamisessa olisi vähäinen.

3.3 Vaikutukset yritystoiminnalle

Koulutusluvan myöntämistä koskevan säännöksen muutos mahdollistaisi toiminnalla harjoitetun yritystoiminnan.

Yläikärajan poistaminen helpottaisi ajojen järjestämistä yrityksissä ja kuljettajien saamista etenkin sivutoimisiin ajoihin. Muutos mahdollistaa myös taksiyrittäjän jatkamaan esimerkiksi satunnaista liikennöintiä omistamassaan yrityksessä, joten esitys vaikuttaa positiivisesti myös yrittäjyyden jatkamiseen yrittäjän omista lähtökohdista. Se voisi myös jossain määrin johtaa taksinluvan haltijoiden yritystoiminnan jatkamiseen aiempaa pitempään.

Koulutuskustannusten nousulla voi olla vaikutusta työvoiman saantiin etenkin silloin, kun kysymyksessä ovat muut kuin päätoimisesti taksinkuljettajana toimivat. Tästä syystä opetuksen vähimmäismääriin ei ehdoteta lisäyksiä. Ehdotetut sisältömuutokset voivat jossain määrin lisätä koulutuskustannuksia. Koulutuksen järjestäjät saattavat joutua investoimaan materiaaliin, jolla voidaan antaa käytännön valmiudet varmistavaa koulutusta muun muassa matkustajaryhmien erityistarpeiden huomioimiseksi. Nämä kustannukset saattavat siirtyä koulutuksen hintaan.

3.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Yläikärajasta luopumisen johdosta kuljettaja voisi edellytysten sitä puoltaessa jatkaa taksinkuljettajan tehtävissä haluamallaan tavalla päätoimisesti tai satunnaisesti. Jatkaamaan halukkaiden määrä arvioidaan pienek-

si, mutta muutos voisi jossain määrin helpottaa kuljettajaresurssin muodostumista, ajojen järjestämistä ja lieventää kuljettajapulaa esimerkiksi haja-asutusalueilla.

Yläikärajasta luopumisen johdosta ammatikulkijajia kohdeltaisiin ajotehtävissä jatkamisessa yhdenmukaisesti, eikä kuljettajia asetettaisi eri asemaan korkean iän johdosta. Muutos olisi yhdenmukainen myös sen tavoitteen kanssa, että työelämässä voitaisiin jatkaa nykyistä pitempään.

Yläikärajasta luopumisen ei arvioida heikentävän liikenneturvallisuutta ajoterveydentilan laajemmasta tarkastamisesta johtuen. Iäkkäiden kuljettajien laajennetun lääkärintarkastusmenettelyn käyttöönoton, ajoterveys- ja taksinkuljettajien toimintakykyyn liittyvien erityisvaatimusten tarkemman sääntelyn ja ohjeistuksen arvioidaan parantavan lääkärintarkastuksia ja taksikuljetusten palveluvoitteiden täyttymistä. Nykyisen kokemuksen perusteella 70 ikävuoden jälkeen jatkavien määrän ei arvioida muodostuvan suureksi. Suomen Taksiliiton tekemässä kyselyssä 79,6 % kyselyyn vastanneista kuljettajista (1330) ei ollut halukas jatkamaan, vaikka se olisi mahdollista. Pääasiassa kuljettajina jatkavien arvioidaan olevan miehiä. Eliniän pidentymisen ja terveydentilan paranemisen myötä sekä alan palveluvaatimusten korostumisen myötä myös iäkkäiden naisten osuuden taksinkuljettajista arvioidaan voivan kasvaa. Nykyisin naisten osuus liiton jäsenenä olevista luvanhaltijoista on 10,8 %.

Taksinkuljettajan perusvalmiuksia koskevilla käytännön harjoitusvaatimuksilla lisättäisiin kuljettajien osaamista matkustajien turvallisuuden ylläpitämisen ja avustamisen vaatimuksista ja parannettaisiin kuljetuksia käyttävien erityisryhmien palvelun tasoa ja turvallisuudentunnetta. Kehittämällä koulutusta yhteistyössä vammaisjärjestöjen kanssa lisättäisiin koulutuksen ja kuljetusten laatutasoa. Liikenteen turvallisuusvirasto vastaisi koulutuksen kehittämisestä. Se valvoisi myös käytännön harjoitusten toteutumista koulutusohjelmien hyväksymisen yhteydessä ja voisi muutenkin ohjeistaa kouluttajia harjoitusten toteuttamisessa. Uusien koulutusohjelmien käyttöönotto koulutuksen kehittämisessä ja aiempien vaatimusten mukaisen koulutusohjelman käyttö viimeistään vuoden

2014 yhdenmukaistaisi osaamisen kuljettajien avustamiseen liittyvissä valmiuksissa.

Rangaistussäännöksen muutoksella parannetaan taksiliikenteen valvonnan edellytyksiä.

4 Asian valmistelu

Yläikärajasta luopumiseen liittyviä muutostarpeita ja niiden vaikutuksia on selvitetty yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston, Poliisihallituksen ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa. Esitysluonnos on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot keskeisiltä liikenteen ja vammais- ja vanhustyön alalla ja liikenneturvallisuustyössä toimivilta tahoilta.

Saaduissa lausunnoissa on pääosin kannatettu yläikärajasta luopumista edellyttäen, että kuljettaja täyttää ajoterveyden vaatimukset ja hänellä on asiakaspalvelutehtävän edellyttämä toimintakyky. Liikennevakuutuskeskus suhtautuu kriittisesti yläikärajasta luopumiseen lääkärintarkastusjärjestelmän puutteista aiheutuvan liikenneturvallisuusriskin vuoksi. Onnettomuustutkimnan perusteella kysymyksessä olevaan ikäluokkaan kuuluvat ovat olleet useimmiten pääaiheuttajia kuolemaan johtaneissa liikenneonnettomuuksissa. Myöskään Varsinais-Suomen ELY-keskus ei liikenneturvallisuusperustein kannata yläikärajasta luopumista, koska 70 vuotta täyttäneiden ajokyky on onnettomuustilastojen perusteella alentunut erityisesti pitkäkestoisten suoritusten kohdalla. Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n mukaan eläkeiän ylittäneitä tulisi käyttää kuljettajina vain silloin, jos nuorempaa työvoimaa ei ole saatavana.

Useissa lausunnoissa (mm. Suomen Taksiliitto, Suomen palvelutaksit ry, opetus- ja kulttuuriministeriö, eri vanhus- ja vammaisjärjestöt, Keskuskauppakamari) on korostettu ajotehtävästä seuraavia kuljettajan velvoitteita taksityöhön liittyvien asiakaspalvelun laatuvaatimusten mukaisesti. Laatuvaatimuksiin sisältyy esimerkiksi vammaisten matkustajien avustaminen autoon ja autosta pois, näiden apuvälineiden ja pyörätuolien käsittely ja muiden matkatavaroiden nostelu. Pyörätuolia käyttävän kohdalla palveluveloitteeseen

katsotaan kuuluvan ns. porrasveto, koska siitä voi erikseen laskuttaa.

Avustamisen ja turvallisuudesta huolehtimisen on katsottu edellyttävän sekä koulutusta että riittävää toimintakykyä, ei pelkkää ajoterveyden arviointia liikenneturvallisuuden näkökulmasta. Mm. Invalidiliiton lausunnossa korostetaan kuljettajaan kohdistuvia vaatimuksia mm. hyvästä fyysisestä toimintakyvystä edellä mainittujen tehtävien johdosta ahtaissa ja muutoinkin toimintakykyä koettelevissa olosuhteissa. Liiton mukaan viime vuosina on tullut tietoa asiakkaiden turvallisuuden vaarantumisesta syystä, että eläkeikäiset enenevässä määrin hoitavat kuljetuksia, joissa matkustajat tarvitsevat kuljettajan apua. Syynä tilanteisiin on ollut osaamisen ja valmiuksien puuttuminen. Liitto suhtautuu epäillen kysymyksessä olevan ikäisten henkilöiden toimintakykyyn etenkin esteettömissä kuljetuksissa, koska nykyiset kokemukset eivät ole hyvät edes alle 70-vuotiaista.

Taksiliiton mukaan kuljettajan erityiset terveydelliset toimintaedellytykset on arvioitava lääkärintarkastuksessa. Taksiliiton mukaan taksikuljettajan erityisiksi terveystaakiksi voitaisiin asettaa esimerkiksi kyvyttömyys normaalin yli 20 kg painavan matkatavaran nostamiseen, kumartuminen kiinnittämään pyörätuoli tai esimerkiksi lapsimatkustajan turvavyö. Keskuskauppakamarin mukaan toimintakyvyn arvioinnin tulisi edelleen olla terveydenhuollon ja lupaviranomaisen vastuulla ja Liikenteen turvallisuusviraston (Trafi) mukaan kuljettajan ja työnantajan vastuulla. Poliisihallituksen lausunnossa kannatetaan taksikuljettajan erityisistä terveystaakista luopumista, koska niitä ei kyetä valvomaan käytännössä lainkaan. Ehdotettu terveydentilan seurantamenettely ajokortin uudistamisen yhteydessä tekee valvonnasta säännönmukaista ja riittävää. Poliisihallitus toteaa, että laajennetussa ajoterveydentarkastuksessa otetaan erityisesti huomioon ikääntymisen vaikutukset mm. henkilön fyysiseen toimintakykyyn. Poliisihallitus kannattaa ajoluvan ja ajokortin voimassaoloaikojen eriyttämistä, koska se poistaa mm. päällekkäiset lääkärinlausuntojen esittämiset ja ylimääräiset ajoluvan uusimiset. Poliisi tarkistaisi ajo-oikeuden voimassaolon ajolupaa myönnettä-

essä ja luovutettaessa, joten terveydentila tulisi aina säännöllisesti valvottua. Myöskään sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö ei kannata erityisiä terveystaakkoja. Ryhmän 2 kuljettajien tarkastus tehdään liikenneturvallisuuden näkökulmasta, koulutus antaa kuljettajalle osaamisen ja tietoisuuden erilaisten matkustajien erityistarpeista ja avustamisesta. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön mukaan koulutus olisi kuitenkin ulotettava myös alalla jo toimiviin jatkokoulutuksen kautta. Sen mukaan ajolupaa ei tulisi antaa, jos käytännön kurssia ei kykene terveydentilan takia käymään.

Trafi kannattaa terveystaakkoja koskevan poikkeuslupatoimivallan kumoamista.

Koulutuksen kehittämistä on kannatettu, mutta koulutusmääriä on yleensä pidetty vähäisinä. Koulutusvaatimuksia on pidetty vähäisinä raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyysvaatimuksiin verrattuna ja ehdotettu peruskoulutuksen määrää lisättäväksi käytännön harjoitusten määrää vastaavasti ja avustamiseen liittyvien aiheiden sisällyttämistä myös jatkokoulutukseen, jotta se saavuttaisi kaikki kuljettajat ja ylläpitäisi osaamista. Palvelutaksit puoltaa harjoituksille ehdotettua vähimmäismäärää toisin kuin Taksiliitto. Taksiliiton mukaan opetus olisi voitava jättää kouluttajan harkintaan, jotta opetus voitaisiin sopeuttaa esimerkiksi ryhmäkoon mukaan, mikä voisi hillitä kurssihinnan nousua. Palvelutaksien mukaan vaihtoehtona voisi olla, että osa koulutuksesta velvoitetaan annettavaksi perehdyttämiskoulutuksena työpaikalla, jos se ei mahtuisi peruskoulutukseen. Taksiliitto ja Trafi eivät pidä ehdotettua kielitaitovaatimusta tehtävään riittävänä esimerkiksi ongelmatilanteissa, vaan ehdottavat sen tiukentamista tasolle 3. Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE on painottanut tarvetta ja valmiuksia myös muunlaiseen viestintään.

Pohjois-Savon Ely-keskus arvioi iäkkäiden kuljettajien määrän jäävän vähäiseksi, koska kovin moni kuljettaja ei nykyäänkään jatka 70 vuoden ikään asti. Muutos ei sen mukaan saisi johtaa nuorien taksiryttäjiksi aikovien alalle pääsyn vaikeutumiseen syystä, että henkilökohtaisia taksilupa yhtiötetään usein viimeistään eläkeiän kynnyksellä tai yhtiötetty taksilupa lahjoitetaan lähisukulaiselle ja

yrittäjä palaa hakemaan uutta henkilökohtaista taksilupaa. Ely-keskus esittääkin taksiliikennelakiin säännöstä siitä, kuinka monta kertaa henkilökohtainen taksilupa voidaan yhtiöittää ja luovuttaa lähisukulaiselle.

Taksiliitto on ehdottanut 4 §:n 5 kohdassa auton korvaamista taksilla ja rangaistussäännöksen muuttamista siten, että auton asemapaikkaa vastaamaton paikallistuntemus olisi rangaistavaa. Taksiliitto kannattaa ajoluvan voimassaoloa vain ajo-oikeuden voimassa ollessa, kun taas Trafi puoltaa ajoluvan voimassaoloa ajo-oikeuden voimassaoloajasta riippumatta ja ehdottaa vastaavan käytännön ulottamista myös raskaan kaluston kuljettajien ammattipätevyyskortteihin. Lisäksi Taksiliitto on ehdottanut tarkennusta jatkokoulutuksen suorittamisen ajankohtaan mahdollisten epäkohtien välttämiseksi ja lisäämään väliaikaiselle ajoluvulle, jos ehdotettu määräaika ei riitä.

Eräissä lausunnoissa on epäilty lääkärintarkastusten kykyä terveydentilan arvioinnissa. Liikennevakuutuskeskuksen mukaan järjestelmä voi mahdollistaa terveysvaatimuksia vastaamattoman kuljettajan jatkaa alalla, koska lääkäreiden ilmoitusvelvollisuus ei toimi toivotulla tavalla, lääkärit jättävät ajamisen kieltämättä ajoterveydelle vaarallisten sairauksien yhteydessä ja jos ovat sen tehneet, liikennevalvonnassa ei poliisilla ole tietoa lääkärin asettamasta ajokiellosta. Liikenneturva korostaa lausunnossaan, ettei laajennetusta lääkärintarkastuksesta ole vielä mitään näyttöä ja edellyttää ajoterveyslääkärintarkastusten toimivuuden seuraamista ja edelleen kehittämistä ajoterveyden liikenneturvallisuusvaikutusten vuoksi.

Trafin mukaan muutosten edellyttämiä tietojärjestelmämuutoksia ei ehditä toteuttamaan ehdotetussa aikataulussa, mistä syystä voimaantuloajankohta tulisi siirtää myöhemmään ajankohtaan vuonna 2014.

Hallituksen esitystä on eräiltä osin tarkistettu saatujen lausuntojen johdosta. Esityksessä ehdotetaan kuitenkin kuljettajia kohdeltavaksi yläikärajan ja ajolupavaatimusten kohdalla yhdenmukaisesti. Laajennettu lääkärintarkastus on otettu tammikuussa 2013 käyttöön ja siihen liittyvän ohjeistuksen mukaisesti voidaan ryhmän 2 kuljettajien terveysvaatimusten pohjalta kattavammin arvioida

henkilön ajoterveyttä. Taksinkuljettajien toimintakykyä koskevien erityisvaatimusten pyytämisen sekä tarkastusten ohjeistamisen avulla lisätään kuljetuksiin liittyvien palveluvelvoitteiden täyttämistä. Tarkastuksia kehitetään saatujen kokemusten ja muiden tarpeiden pohjalta. Taksinkuljettajien toimintakykyvaatimuksesta johtuen muutetaan esitystä niin, että ehdotus ajokorttilain 20 ja 27 §:n muuttamisesta poistetaan ja ajolupaa varten on esitettävä myös ajoterveyttä koskeva lääkärinlausunto erikseen, vaikka kuljettajalla olisi ryhmän 2 ajokortti. Matkustajien avustamiseen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä edistetään myös tietoisuutta ja osaamista lisäämällä. Esityksestä on poistettu kielitaitodistuksen vaatimista koskeva ehdotus, koska sen on katsottu merkittävästi vaikeuttavan taksinkuljettajan ammattiin pääsyä. Koulutus osoittaa kuljettajalle ammatin vaatimukset. Esityksessä ehdotetaan myös paikallistuntemuksen vastaavan taksiliikennelain mukaista auton asemapaikan kuntaa ja säännöksen rikkominen säädettäväksi rangaistavaksi. Taksilupien yhtiöittämiseen ja lahjoittamiseen liittyvä muutosehdotus on siirretty taksiliikennelain yhteydessä arvioitavaksi. Muutoin lausunnot on pyritty ottamaan huomioon ehdotuksissa tai niiden perusteluissa.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä syyskuuta 2014.

6 Suhde perustuslakiin ja sääätämisjärjestys

Ehdotuksia taksinkuljettajan terveydentilaa ja kielitaitoa koskevien vaatimusten muuttamisesta voidaan pitää merkityksellisinä perustuslain kannalta.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on säädettävä lailla.

Esitykseen sisältyvät ehdotukset tarkentaa säännöksiä, jotka koskevat lain 5 §:ssä tarkoitettuja taksinkuljettajan terveysvaatimuksia matkustajien avustamiseksi ja näiden turvallisuudesta huolehtimiseksi. Tarkemmat määräykset 5 §:ssä tarkoitettua toimintaky-

kytarkastuksesta annettaisiin Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä lakiin sisältyvien valtuussäännösten nojalla.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan voidaan muu viranomainen kuin tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriöt lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä määrättyistä asioista, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella. Toimintakykytarkastuksesta säädettäisiin 80 §:n 2 momentin mukaisilla Liikenteen turvallisuusviraston määräyksillä. Määräykset liittyisivät viraston tehtäviin.

Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään edellyttänyt valtuussäännösten tarkkarajaisuutta (Pe VL 16/2002 vp., s. 2; Pe VL 46/2001 vp. s 3/I). Esimerkkinä 80 §:n 2 momentin mukaisesta viranomaisen norminantovallasta on mainittu tekninen ja vähäisiä yksityiskohtia koskeva sääntely, johon ei liity merkittävää harkintavallan käyttöä (HE 1/1998 vp. s. 133/II). Ehdotetut valtuudet täyttäisivät perustuslain vaatimuksen valtuuksien tarkkarajaisuudesta.

Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa elinkeinovapauteen ja sen rajoittamiseen muun muassa lausunnossa PeVL 31/2006 vp (taksiliikennelaki). Luvanvaraistamista on pidetty mahdollisena sellaisista hyväksyttävistä syistä kuin henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi. Rajoituksista on säädettävä laissa ja rajoitusten on täytettävä perusoikeuden rajoitusta koskevat tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimukset.

Julkisen vallan on perustuslain 22 §:n mukaisesti turvattava perusoikeuksien, kuten

turvallisuuden, toteutuminen. Perustuslakivaliokunta on linjannut, että perusoikeutta on mahdollista rajoittaa tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä. Rajoituksen on perustuttava lakiin ja oltava täsmällinen ja tarkkarajainen. Perusteen on oltava perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävä ja välttämätön tavoitellun tarkoituksen saavuttamiseksi. Tarkoitus turvata yhtä perusoikeutta voi tällöin rajoittaa toista perusoikeutta. Esityksessä tiukennettaisiin taksinkuljettajan ammattiharjoittamisen vaatimuksia yleisen liikenneturvallisuuden ja eri matkustajaryhmien turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Perustuslain 6 §:ssä säädetään kansalaisten yhdenvertaisuudesta. Pykälän 2 momentin mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa iän, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus muun muassa henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen. Taksinkuljettajan uudet vaatimukset asetettaisiin turvallisuusperusteiden huomioon ottaen eri matkustajaryhmien tarpeet.

Säännökset olisivat oikeasuhtaisia ja tarkkarajaisia asetettuun tavoitteeseen nähden. Säännösehdoituksia olisi myös elinkeinovapauden kannalta pidettävä perustuslain mukaisina.

Esitystä ei edellä olevan perusteella ole pidettävä perustuslain kannalta ongelmallisena. Tämän johdosta katsotaan, että lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (695/2009) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 15 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 kohta, 18 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 35 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laeissa 1320/2009 ja 390/2011, 23 §:n 1 momentti laissa 1320/2009 ja 18 §:n 2 momentti laissa 390/2011,

lisätään: 4 §:ään uusi 3 momentti ja 17 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

2 §

Ammattipätevyys

Taksinkuljettajalla on oltava kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeus ja tehtävän edellyttämä ammattitaito. Hänen on oltava muutenkin tehtävään sopiva.

3 §

Taksinkuljettajan ajolupa

Oikeus taksinkuljettajana toimimiseen alkaa kun ajolupa luovutetaan hakijalle.

4 §

Ajoluvan myöntämisen edellytykset

Taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on voimassa oleva muu kuin lyhytaikainen auton ajo-oikeus tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa annettu auton ajokortti ja hän täyttää mainittua ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevat tarkemmat vaatimukset;

2) hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa;

Jos yhteiskunnan järjestämien opetus-, sosiaali- tai terveystoimen sopimuksenvaraisten kuljetusten tai muiden säännöllisten kuljetusten keskeytymättömyyden turvaamiseksi on tarpeen, ajolupa voidaan poikkeustapauksessa koulutuksen tai paikallistuntemukseen saatavuuteen liittyvien erityisten vaikeuksien vuoksi myöntää 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetystä poiketen ehdolla, että hakija osoittaa lupaviranomaisen asettamassa enintään kuuden kuukauden määräajassa täyttävänsä säädetyt vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä menettelystä, joka koskee ajoluvan myöntämistä poikkeustapauksessa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevista vaatimuksista.

5 §

Terveys

Taksinkuljettajan on täytettävä ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset ja hänellä on muutenkin oltava sellainen toimintakyky, joka on tarpeen matkustajien turvallisuuden ylläpitämiseksi ja heidän avustamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen terveysvaatimusten täytyminen on osoitettava lääkärin antamalla lausunnolla ajolupaa haettaessa ja, jos hakija on täyttänyt 45 vuotta tai

hän täyttää mainitun iän hänellä jo olevan ajoluvan voimassaoloaikana, ajoluvan voimassaolon jatkamista haettaessa. Ryhmän 2 terveysvaatimusten täyttymistä koskevasta lääkärinlausunnosta on voimassa mitä ajokorttilain 100 §:ssä säädetään. Lääkärinlausunnossa on otettava huomioon ajokorttilain 27 §:n 2 momentissa tarkoitetut ikääntymisen vaikutukset, jos ajolupa myönnetään 68 vuotta täyttäneelle tai 68 vuotta täyttäneen ajoluvan voimassaoloa jatketaan. Lausunto taksinkuljettajan toimintakyvystä annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset toimintakyvyn tutkimisesta.

Poliisi voi muulloinkin vaatia kuljettajan määrääjässä osoittamaan 2 momentin mukaisesti, että terveysvaatimukset täyttyvät, jos on syytä epäillä, ettei ajoluvan haltija enää täytä säädettyjä vaatimuksia. Terveystilaa koskevasta lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ajokorttilaissa.

6 §

Koulutus

Koulutuksessa on annettava perustiedot ja käytännön valmiudet taksinkuljettajan ammatin harjoittamisen sekä matkustajien avustamisen ja heidän turvallisuudestaan huolehtimisen vaatimuksista huomioon ottaen eri matkustajaryhmien erityistarpeet ja taksiliikennelaissa säädetyt taksipalvelujen laatuvaatimukset sekä perustiedot muista kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Tarkemmat säännökset koulutuksen sisällöstä sekä säännökset koulutuksen vähimmäismäärästä ja toteutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

8 §

Paikallistuntemus

Taksinkuljettajalla on oltava kokeella osoitettu taksilupaan asemapaikaksi merkityn kunnan tai kunnan, johon asemapaikka kuuluu, paikallistuntemus. Paikallistuntemukseen sisältyy asemapaikan ja sen lähiympä-

ristön katu- ja tieverkoston, reittien ja erilaisten hallinto- ja palvelulaitosten ja muiden tunnetuimpien käyntikohteiden tuntemus sekä muun lähialueen yleispiirteinen tuntemus.

10 §

Ajoluvan myöntäminen

Ajolupa myönnetään viideksi vuodeksi tai, jos hakija on täyttänyt 68 vuotta, kahdeksi vuodeksi.

Poliisi voi antaa väliaikaisen ajoluvan, joka on voimassa yhden kuukauden, jos hakija täyttää ajoluvan myöntämisen edellytykset. Väliaikainen ajolupa voidaan antaa myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ajoja varten lupaviranomaisen mainitun momentin nojalla asettamaksi määrääjäksi. Väliaikainen ajolupa annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Mitä muutoin säädetään ajoluvasta, koskee myös väliaikaista ajolupaa.

12 §

Jatkokoulutus

Ammatinharjoittamisen edellytysten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi taksinkuljettajan on saatava jatkokoulutusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä taksinkuljettajan koulutuksen oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on aina sisällytettävä opetusta eri matkustajaryhmien erityistarpeiden sekä matkustajien avustamiseen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvien valmiuksien ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin jatkokoulutuksen sisällöstä.

13 §

Ajoluvan voimassaolon jatkaminen

Ajoluvan voimassaoloa jatketaan 10 §:n 1 momentissa säädetyksi ajaksi kerrallaan. Ajoluvan voimassaoloa jatketaan kaksi vuotta myös siinä tapauksessa, että hakija täyttää

68 vuotta hänellä jo olevan ajoluvan voimassaoloaikana.

Ajoluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että hakija täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt ajoluvan myöntämisen edellytykset ja osoittaa saaneensa säädetyt jatkokoulutuksen. Ajoluvan voimassaoloa voidaan kuitenkin jatkaa, vaikka ajolupa olisi ollut peruutettuna 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun rikoksen johdosta tai hakijalla olisi alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettu ajo-oikeus. Ajoluvan voimassaoloa ei voida kuitenkaan jatkaa, jos rikos on poikkeuksellisen vakava tai siihen on muu erityinen syy ja hakija on syyllistynyt rikokseen hakemista edeltäneiden viiden vuoden aikana.

Jos ajolupaa ei ole pidetty voimassa, uusi ajolupa myönnetään tätä pykälää soveltaen.

Ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa voidaan antaa väliaikainen ajolupa siten kuin 10 §:n 4 momentissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoluvan voimassaolon jatkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

15 §

Perusteet ajoluvan peruuttamiselle

Ajolupaa ei kuitenkaan 1 momentin 1 kohdan perusteella peruuteta, jos hakijalle on luovutettu muu kuin väliaikainen ajolupa ja 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun ajo-oikeuden tai ajokortin voimassaoloaika päättyy siksi, ettei sitä ole uudistettu. Ajoluvan peruuttaminen on otettava viivytyksettä tutkittavaksi, jos muu 1 momentissa tarkoitettu peruste luvan peruuttamiselle ilmenee.

17 §

Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi

Ajolupa peruutetaan toistaiseksi, jos luvan haltija:

3) ei ole asetetussa määräajassa toimittanut todistusta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettusta taksinkuljettajan kokeen tai 8 §:n 1 momentissa tarkoitettusta paikallistuntemuskokeen

suorittamisesta hyväksytysti taikka muuta selvitystä, jonka poliisi on tämän lain nojalla määrännyt esitettäväksi.

Ajolupa on peruutettava toistaiseksi myös silloin, jos hakijalle on annettu väliaikainen ajolupa ja ennen ajoluvan luovuttamista ajo-oikeuden tai ajokortin voimassaoloaika on päättynyt syystä, ettei sitä ole uudistettu.

18 §

Ajoluvan peruuttaminen määräajaksi

Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt 9 §:n 2 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tekoon, ajolupa peruutetaan vähintään kuudeksi kuukaudeksi.

23 §

Ajoluvan lomake ja mukana pitäminen

Ajolupa annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ajoluvan lomakkeen tietosisällöstä ja muista vaatimuksista.

24 §

Ajoluvan kaksoiskappale

Jos ajolupa on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu tai siihen merkityissä haltijan tiedoissa on tapahtunut muutos, kuljettajalle voidaan antaa ajoluvan kaksoiskappale. Annettaessa väliaikaisen ajoluvan kaksoiskappale sovelletaan, mitä 10 §:n 4 momentissa säädetään. Tarkemmat säännökset ajoluvan kaksoiskappaleen antamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Koulutuslupa

Koulutusluvan saajaksi hyväksytään yritys, yhteisö tai säätiö, jolla on toiminnan edellyttämät opetukselliset, ammatilliset, taloudelliset ja muut voimavarat.

35 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) toimii taksinkuljettajana ilman 3 §:ssä tarkoitettua oikeutta,

2) toimii taksinkuljettajana, vaikka hänellä ei ole 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua auton taksilupa-merkityn asemapaikan paikallistuntemusta,

3) jättää luovuttamatta ajoluvan poliisille 10 §:n 3 momentissa, 20 §:ssä tai 24 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa,

4) rikkoo 23 §:n 2 momentin säännöksiä ajoluvan mukana pitämisestä, esittämisestä ja näkyvillä pitämisestä tai

5) luovuttaa taksin kuljettavaksi vastoin 25 §:ssä säädettyä,

on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyyssäännösten rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos taksinkuljettajan ajoluvan tai tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisen henkilöauton ammattiajoluvan voimassaolo on päättynyt yläikärajan saavuttamisen takia ennen tämän lain voimaantuloa, uuden ajoluvan myöntämiseen sovelletaan ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevaa 13 §:ää.

Tässä laissa säädettyssä perus- ja jatkokoulutuksessa saadaan 31 päivään joulukuuta 2014 käyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti hyväksytyä koulutusohjelmaa.

Helsingissä 27 päivänä helmikuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Liikenneministeri *Merja Kyllönen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain (695/2009) 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 ja 4 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §, 15 §:n 2 momentti, 17 §:n 3 kohta, 18 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti, 24 §:n 1 momentti, 26 §:n 2 momentti ja 35 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 5 § osaksi laeissa 1320/2009 ja 390/2011, 23 §:n 1 momentti laissa 1320/2009 ja 18 §:n 2 momentti laissa 390/2011,

lisätään: 4 §:ään uusi 3 momentti ja 17 §:ään uusi 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Ammattipätevyys

Ammattipätevyys

Taksinkuljettajalta vaaditaan tehtävän edellyttämä ammattitaito. Hänen on oltava muutenkin tehtävään sopiva.

Taksinkuljettajalla *on oltava kuljetettavan ajoneuvon ajo-oikeus ja* tehtävän edellyttämä ammattitaito. Hänen on oltava muutenkin tehtävään sopiva.

3 §

3 §

Taksinkuljettajan ajolupa

Taksinkuljettajan ajolupa

Oikeus taksinkuljettajana toimimiseen alkaa kun ajolupa luovutetaan hakijalle, *jollei 10 tai 13 §:stä muuta johdu.*

Oikeus taksinkuljettajana toimimiseen alkaa kun ajolupa luovutetaan hakijalle.

4 §

Ajoluvan myöntämisen edellytykset

Taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on muu auton ajo-oikeus kuin kahdeksi vuodeksi saatu lyhytaikainen ajo-oikeus tai muussa ETA-valtiossa annettu auton ajokortti ja hän täyttää mainittua ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevat tarkemmat vaatimukset, *joista säädetään valtioneuvoston asetuksella*;

2) hakija ei ole täyttänyt 70 vuotta;

Jos yhteiskunnan järjestämien opetus-, sosiaali- tai terveystoimen sopimuksenvaraisten kuljetusten tai muiden säännöllisten kuljetusten keskeytymättömyyden turvaamiseksi on tarpeen, ajolupa voidaan poikkeustapauksessa, koulutuksen saatavuuteen liittyvien erityisten vaikeuksien vuoksi, myöntää 1 momentin 4 kohdasta poiketen ehdolla, että hakija osoittaa lupaviranomaisen asettamassa, enintään kuuden kuukauden määräajassa, suorittaneensa mainitussa kohdassa tarkoitetun kokeen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia menettelyä koskevia säännöksiä.

5 §

Terveys

Taksinkuljettajan on täytettävä C- ja D-luokan ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset ja hänellä on muutenkin oltava sellaiset terveydelliset edellytykset, jotka ovat tarpeen matkustajien turvallisuuden ylläpitämiseksi ja näiden avustamiseksi. *Liikenteen turvallisuusvirasto voi erityisistä syistä myöntää poikkeuksen taksinkuljettajan ajolupaa koskevista terveysvaatimuksista.*

Terveysvaatimusten täytyminen on osoitet-

4 §

Ajoluvan myöntämisen edellytykset

Taksinkuljettajan ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

1) hakijalla on *voimassa oleva muu kuin lyhytaikainen auton* ajo-oikeus tai muussa *Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa* valtiossa annettu auton ajokortti ja hän täyttää mainittua ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevat tarkemmat vaatimukset;

2) *hakija ei ole ajokiellossa tai väliaikaisessa ajokiellossa*;

Jos yhteiskunnan järjestämien opetus-, sosiaali- tai terveystoimen sopimuksenvaraisten kuljetusten tai muiden säännöllisten kuljetusten keskeytymättömyyden turvaamiseksi on tarpeen, ajolupa voidaan poikkeustapauksessa koulutuksen *tai paikallistuntemuskokeen* saatavuuteen liittyvien erityisten vaikeuksien vuoksi myöntää 1 momentin 4 ja 5 kohdassa *säädetystä* poiketen ehdolla, että hakija osoittaa lupaviranomaisen asettamassa enintään kuuden kuukauden määräajassa täyttävänsä säädetyt vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä menettelystä, *joka koskee ajoluvan myöntämistä poikkeustapauksessa.*

Valtioneuvoston asetuksella annetaan säännökset 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista ajo-oikeutta tai ajokorttia koskevista vaatimuksista.

5 §

Terveys

Taksinkuljettajan on täytettävä ajokorttilain (386/2011) 18 §:ssä säädetty ryhmän 2 ajokorttilupaa koskevat terveysvaatimukset ja hänellä on muutenkin oltava sellainen toimintakyky, joka on tarpeen matkustajien turvallisuuden ylläpitämiseksi ja heidän avustamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen terveysvaatimusten täytyminen on osoitettava lääkärin antamalla lausunnolla ajolupaa ha-

tava ajolupaa haettaessa ja sen voimassaoloa jatkettaessa. *Tarkempia säännöksiä asiasta annetaan valtioneuvoston asetuksella.*

Poliisi voi muulloinkin vaatia kuljettajan määrääjässä esittämään lääkärinlausunnon terveysvaatimusten täyttymisestä, jos on syytä epäillä, ettei ajoluvan haltija enää täytä säädettyjä vaatimuksia. Terveystilaa koskevasta lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ajokorttilaissa

ettaessa ja, jos hakija on täyttänyt 45 vuotta tai hän täyttää mainitun iän hänellä jo olevan ajoluvan voimassaoloaikana, ajoluvan voimassaolon jatkamista haettaessa. *Ryhmän 2 terveysvaatimusten täyttymistä koskevasta lääkärinlausunnosta on voimassa mitä ajokorttilain 100 §:ssä säädetään. Lääkärinlausunnossa on otettava huomioon ajokorttilain 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu ikääntymisen vaikutukset, jos ajolupa myönnetään 68 vuotta täyttäneelle tai 68 vuotta täyttäneen ajoluvan voimassaoloa jatketaan. Lausunto taksinkuljettajan toimintakyvystä annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Liikenteen turvallisuusvirasto antaa määräykset toimintakyvyn tutkimisesta.*

Poliisi voi muulloinkin vaatia kuljettajan määrääjässä *osoittamaan 2 momentin mukaisesti, että terveysvaatimukset täyttyvät*, jos on syytä epäillä, ettei ajoluvan haltija enää täytä säädettyjä vaatimuksia. Terveystilaa koskevasta lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta säädetään ajokorttilaissa.

6 §

Koulutus

Koulutuksessa annetaan perustiedot taksinkuljettajan ammatin harjoittamisen vaatimuksista sekä kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Tarkemmat säännökset koulutuksen sisällöstä sekä säännökset koulutuksen vähimmäismäärästä ja toteutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Koulutus

Koulutuksessa *on annettava perustiedot ja käytännön valmiudet* taksinkuljettajan ammatin harjoittamisen *sekä matkustajien avustamisen ja heidän turvallisuudestaan huolehtimisen vaatimuksista huomioon ottaen eri matkustajaryhmien erityistarpeet ja taksiliikennelaitaissa säädetyt taksipalvelujen laatuvaatimukset sekä perustiedot muista kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Tarkemmat säännökset koulutuksen sisällöstä sekä säännökset koulutuksen vähimmäismäärästä ja toteutuksesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.*

8 §

Paikallistuntemus

Taksinkuljettajalla on oltava auton asemapaikan ja sen lähiympäristön katu- ja tieverkoston, reittien ja erilaisten hallinto- ja palvelulaitosten ja muiden tunnetuimpien käyntikohteiden tuntemus sekä muun lähialueen

8 §

Paikallistuntemus

*Taksinkuljettajalla on oltava taksilupa-
asemapaikaksi merkityn kunnan tai kunnan, johon asemapaikka kuuluu, paikallistuntemus. Paikallistuntemukseen sisältyy asemapaikan ja sen lähiympäristön katu- ja tiever-*

yleispiirteinen tuntemus.

koston, reittien ja erilaisten hallinto- ja palvelulaitosten ja muiden tunnetuimpien käyntikohteiden tuntemus sekä muun lähialueen yleispiirteinen tuntemus.

10 §

10 §

*Ajoluvan myöntäminen**Ajoluvan myöntäminen*

Ajolupa myönnetään viideksi vuodeksi, kuitenkin enintään ajaksi, jonka hakijan ajo-oikeus on voimassa ja enintään siihen saakka kunnes hakija täyttää 70 vuotta.

Ajolupa myönnetään viideksi vuodeksi tai, jos hakija on täyttänyt 68 vuotta, kahdeksi vuodeksi.

Poliisin hallintopäätös ajoluvan myöntämisestä voidaan 3 §:n 2 momentista poiketen hyväksyä enintään yhden kuukauden ajan päätöksen tekemisestä osoitukseksi oikeudesta toimia taksinkuljettajana, jos ajojen aloittamiseen ennen ajoluvan luovuttamista on erityinen tarve ja edellytykset ajoluvan luovuttamiselle ovat olemassa. Mitä tässä laissa säädetään ajoluvasta, koskee myös tässä momentissa tarkoitettua päätöstä, jos sitä käytetään taksinkuljettajan kelpoisuuden osoittamiseen.

Poliisi voi antaa väliaikaisen ajoluvan, joka on voimassa yhden kuukauden, jos hakija täyttää ajoluvan myöntämisen edellytykset. Väliaikainen ajolupa voidaan antaa myös 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja ajoja varten lupaviranomaisen mainitun momentin nojalla asettamaksi määräajaksi. Väliaikainen ajolupa annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Mitä muutoin säädetään ajoluvasta, koskee myös väliaikaista ajolupaa.

12 §

12 §

*Jatkokoulutus**Jatkokoulutus*

Ammatinharjoittamisen edellytysten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi taksinkuljettajan on saatava jatkokoulutusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä taksinkuljettajan koulutuksen oppiaineissa.

Ammatinharjoittamisen edellytysten ylläpitämiseksi ja parantamiseksi sekä liikenneturvallisuuden lisäämiseksi taksinkuljettajan on saatava jatkokoulutusta kuljettajan tehtävän kannalta keskeisissä taksinkuljettajan koulutuksen oppiaineissa. Jatkokoulutukseen on aina sisällytettävä opetusta eri matkustajaryhmien erityistarpeiden sekä matkustajien avustamiseen ja turvallisuuden ylläpitämiseen liittyvien valmiuksien ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin jatkokoulutuksen sisällöstä.

13 §

Ajoluvan voimassaolon jatkaminen

Ajoluvan voimassaoloa jatketaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos hakija täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt ajoluvan saamisen edellytykset ja osoittaa saaneensa säädetyt jatkokoulutuksen. Ajoluvan voimassaoloa voidaan 4 §:n 1 momentin 6 kohdan estämättä jatkaa, jos ajolupa on ollut peruutettuna 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun rikoksen perusteella tai jos hakijalla on alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettu ajo-oikeus. Ajo-oikeutta ei voida kuitenkaan jatkaa, jos rikos on poikkeuksellisen vakava tai siihen on muu erityinen syy ja hakija on syyllistynyt rikokseen hakemista edeltäneen viiden vuoden aikana.

Poliisin hallintopäätös ajoluvan voimassaolon jatkamisesta voidaan 3 §:n 2 momentista poiketen hyväksyä enintään yhden kuukauden ajan päätöksen tekemisestä osoitukseksi oikeudesta toimia taksinkuljettajana, jos voimassaolon jatkamista on haettu ennen ajoluvan voimassaolon päättymistä, edellytykset ajoluvan luovuttamiselle ovat olemassa eikä uutta ajolupaa ole luovutettu ennen edellisen ajoluvan voimassaolon päättymistä. Mitä tässä laissa säädetään ajoluvasta, koskee myös tässä momentissa tarkoitettua päätöstä, jos sitä käytetään taksinkuljettajan kelpoisuuden osoittamiseen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoluvan voimassaolon jatkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

15 §

Perusteet ajoluvan peruuttamiselle

Ajoluvan peruuttaminen on otettava viivytyksettä tutkittavaksi, jos 1 momentissa tarkoitettu peruste luvan peruuttamiselle ilmenee.

13 §

Ajoluvan voimassaolon jatkaminen

Ajoluvan voimassaoloa jatketaan 10 §:n 1 momentissa säädetyksi ajaksi kerrallaan. Ajoluvan voimassaoloa jatketaan kaksi vuotta myös siinä tapauksessa, että hakija täyttää 68 vuotta hänellä jo olevan ajoluvan voimassaoloaikana.

Ajoluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että hakija täyttää 4 §:n 1 momentissa säädetyt ajoluvan myöntämisen edellytykset ja osoittaa saaneensa säädetyt jatkokoulutuksen. Ajoluvan voimassaoloa voidaan kuitenkin jatkaa, vaikka ajolupa olisi ollut peruutettuna 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun rikoksen johdosta tai hakijalla olisi alkolukolla valvotusta ajo-oikeudesta annetussa laissa (439/2008) tarkoitettu ajo-oikeus. Ajoluvan voimassaoloa ei voida kuitenkaan jatkaa, jos rikos on poikkeuksellisen vakava tai siihen on muu erityinen syy ja hakija on syyllistynyt rikokseen hakemista edeltäneiden viiden vuoden aikana.

Jos ajolupaa ei ole pidetty voimassa, uusi ajolupa myönnetään tätä pykälää soveltaen.

Ajoluvan voimassaoloa jatkettaessa voidaan antaa väliaikainen ajolupa siten kuin 10 §:n 4 momentissa säädetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ajoluvan voimassaolon jatkamisesta ja siinä noudatettavasta menettelystä.

15 §

Perusteet ajoluvan peruuttamiselle

Ajolupaa ei kuitenkaan 1 momentin 1 kohdan perusteella peruuteta, jos hakijalle on luovutettu muu kuin väliaikainen ajolupa ja 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettun ajo-oikeuden tai ajokortin voimassaoloaika päättyy siksi, ettei sitä ole uudistettu. Ajoluvan peruuttaminen on otettava viivytyksettä tutkittavaksi, jos muu 1 momentissa tarkoitettu peruste luvan peruuttamiselle ilmenee.

17 §

Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi

Ajolupa peruutetaan toistaiseksi, jos luvan haltija:

3) ei ole asetetussa määräajassa toimittanut todistusta 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta taksinkuljettajan kokeen suorittamisesta hyväksytysti taikka muuta selvitystä, jonka poliisi on tämän lain nojalla määrännyt esitettäväksi.

18 §

Ajoluvan peruuttaminen määräajaksi

Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt 9 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun tekoon, vakavaa piittaamattomuutta liikenneturvallisuuksua kohtaan osoittavaa tekoa lukuun ottamatta, taikka 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tekoon, vähimmäisaika ajoluvan peruuttamiselle on kuitenkin kuusi kuukautta.

23 §

Ajoluvan lomake ja mukana pitäminen

Ajolupa annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. *Liikenne- ja viestintäministeriö vahvistaa lomakkeen kaavan sisäasiainministeriötä kuultuaan.* Valtioneuvoston asetuksella säädetään ajoluvan lomakkeen tietosisällöstä ja muista vaatimuksista.

24 §

Ajoluvan kaksoiskappale

Jos ajolupa on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu tai siihen merkityissä haltijan tiedoissa on tapahtunut muutos, kuljettajalle voidaan antaa ajoluvan kaksoiskappale. Tar-

17 §

Ajoluvan peruuttaminen toistaiseksi

Ajolupa peruutetaan toistaiseksi, jos luvan haltija:

3) ei ole asetetussa määräajassa toimittanut todistusta 4 §:n 2 momentissa tarkoitetusta taksinkuljettajan kokeen tai paikallistuntumuskokeen suorittamisesta hyväksytysti taikka muuta selvitystä, jonka poliisi on tämän lain nojalla määrännyt esitettäväksi.

Väliaikainen ajolupa on peruutettava toistaiseksi myös, jos luvan haltijan ajo-oikeuden tai ajokortin voimassaoloaika on päättynyt siksi, ettei sitä ole uudistettu.

18 §

Ajoluvan peruuttaminen määräajaksi

Jos ajoluvan haltija on syyllistynyt 9 §:n 2 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa tarkoitettuun tekoon, ajolupa peruutetaan vähintään kuudeksi kuukaudeksi.

23 §

Ajoluvan lomake ja mukana pitäminen

Ajolupa annetaan Liikenteen turvallisuusviraston lomakkeella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään ajoluvan lomakkeen tietosisällöstä ja muista vaatimuksista.

24 §

Ajoluvan kaksoiskappale

Jos ajolupa on kadonnut, tuhoutunut tai anastettu tai siihen merkityissä haltijan tiedoissa on tapahtunut muutos, kuljettajalle voidaan antaa ajoluvan kaksoiskappale. An-

kemmat säännökset ajoluvan kaksoiskappaleen myöntämisestä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

nettaessa väliaikaisen ajoluvan kaksoiskappale sovelletaan, mitä 10 §:n 4 momentissa säädetään. Tarkemmat säännökset ajoluvan kaksoiskappaleen *antamisesta* annetaan valtioneuvoston asetuksella.

26 §

Koulutuslupa

Koulutusluvan saajaksi voidaan hyväksyä yhtiö, yhteisö tai säätiö, jolla on toiminnan edellyttämät opetukselliset, ammatilliset, taloudelliset ja muut voimavarat.

26 §

Koulutuslupa

Koulutusluvan saajaksi *hyväksytään yritys, yhteisö tai säätiö, jolla on toiminnan edellyttämät opetukselliset, ammatilliset, taloudelliset ja muut voimavarat.*

35 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 3 §:n säännöksiä henkilöiden kuljettamisesta ilman taksinkuljettajan ajolupaa, 10 §:n 3 momentin, 20 §:n tai 24 §:n 2 momentin säännöksiä ajoluvan luovuttamisesta poliisille, 23 §:n 2 momentin säännöksiä taksinkuljettajan ajoluvan mukana pitämisestä, esittämisestä ja näkyvillä pitämisestä tai 25 §:n säännöksiä ajoneuvon luovuttamisesta, on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyys säännösten rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

35 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) *toimii taksinkuljettajana* ilman 3 §:ssä tarkoitettua oikeutta,
- 2) *toimii taksinkuljettajana, vaikka hänellä ei ole 8 §:n 1 momentissa tarkoitettua auton taksilupa-an merkityn asemapaikan paikallistuntemusta,*
- 3) *jättää luovuttamatta ajoluvan poliisille* 10 §:n 3 momentissa, 20 §:ssä tai 24 §:n 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa,
- 4) *rikkoo 23 §:n 2 momentin säännöksiä ajoluvan mukana pitämisestä, esittämisestä ja näkyvillä pitämisestä tai*
- 5) *luovuttaa taksin kuljettavaksi vastoin 25 §:ssä säädettyä,*
on tuomittava *kuljettajan ammattipätevyys säännösten rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Jos taksinkuljettajan ajoluvan tai tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisen henkilöauton ammattiajoluvan voimassaolo on päättynyt yläikärajan saavuttamisen takia ennen tämän lain voimaantuloa, uuden ajoluvan myöntämiseen sovelletaan ajoluvan voimassaolon jatkamis-

ta koskevaa 13 §:ää.

Tässä laissa säädetyssä perus- ja jatkokoulutuksessa saadaan 31 päivään joulukuuta 2014 käyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti hyväksyttyä koulutusohjelmaa.

Valtioneuvoston asetus

taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
kumotaan taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun valtioneuvoston asetuksen (423/2011) 5 §:n 3 momentti;
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 1—3 kohta, 6 §:n 1—3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentin 2 ja 3 kohta ja 2 momentti, 10 § ja 12 §:n 2 ja 4 momentti,
lisätään 12 §:n 2 momenttiin uusi 6 kohta, seuraavasti:

2 §

Taksinkuljettajan koulutuksen sisältö ja määrä

 Opetuksen määrä on vähintään 30 oppituntia. *Opetukseen on sisällytettävä 1 momentin 2 kohdan d alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa tarkoitettua opetusta käytännön harjoituksina.* Paikallistuntemusta varten annettavasta koulutuksesta säädetään 4 §:ssä.

5 §

Ajoluvan hakeminen

Taksinkuljettajan ajolupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä:

- 1) kaksi valokuvaa, jotka täyttävät *ajokorttilain 10 §:n 1 momentin 2 kohdan vaatimukset*;
 - 2) enintään kuusi kuukautta aikaisemmin *annetut taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen lääkärin lausunnot*;
 - 3) todistus enintään kuusi kuukautta aikaisemmin suoritetusta paikallistuntemuskokeesta;
-

6 §

Ajoluvan myöntäminen

Jos hakijan muu kuin lyhytaikainen ajo-oikeus on saatu ulkomailla myönnetyn ajokortin perusteella tai hänellä on muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa myönnetty ajokortti, ajoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hänellä on ollut auton ajo-oikeus *vähintään vuoden* ajan sen jälkeen kun hän on täyttänyt 18 vuotta.

Jos ajolupaa haetaan taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kuljetuksia varten, määräaika taksinkuljettajan kokeen *tai paikallistuntemuskokeen* suorittamista koskevan todistuksen toimittamiselle on asetettava mahdollisimman lyhyeksi. Määräaika asetettaessa on otettava huomioon koulutuksen *tai paikallistuntemuskokeen* saatavuus. Jos määräaika jatketaan, sen kokonaiskesto ei saa ylittää laissa säädettyä enimmäisaikaa. Ennen koetodistuksen toimittamista poliisille ajolupa oikeuttaa vain tässä momentissa tarkoitettuihin kuljetuksiin.

Ajolupa on voimassa säädetyn ajan myöntämispäivästä. Ajolupa on merkittävä siihen liitetyt ehdot. Ehdon poistaminen edellyttää uuden luvan lunastamista.

8 §

Jatkokoulutuksen määrä ja toteutus

Jatkokoulutusta on annettava vähintään seitsemän oppituntia viidessä vuodessa. Opetus voidaan antaa jaksoissa. Jakson vähimmäispituus on kolme oppituntia.

Taksinkuljettajien ammattipätevyydestä annetun lain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettu eri matkustajaryhmien erityistarpeisiin, kuten matkustajien avustamiseen ja turvallisuudesta huolehtimiseen sekä näiden käyttämien apuvälineiden käsittelyyn, liittyvä opetus on annettava käytännön harjoituksina.

Jatkokoulutus on saatava sen ajoluvan voimassa ollessa, jonka voimassaolon jatkamiseksi jatkokoulutus suoritetaan. *Jos ajoluvan voimassaoloaika on päättynyt ajolupaa uudelleen voimaan saatettaessa, jatkokoulutuksena hyväksytään opetus, joka on saatu ajoluvan hakemista edeltäneen kahden vuoden aikana.*

9 §

Ajoluvan voimassaolon jatkaminen ja kelpoisuusalueen laajentaminen

Taksinkuljettajan ajoluvan voimassaolon jatkamista koskevaan hakemukseen on liitettävä:

2) 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut lausunnot, jos ne taksinkuljettajan ammattipätevyydestä annetun lain 5 §:n 2 momentin mukaan vaaditaan; ja

3) 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut valokuvat.

Ajoluvan voimassaolon jatkamista voidaan hakea aikaisintaan kuusi kuukautta ennen voimassaoloajan päättymistä. Jos päätös uudesta ajoluvasta on tehty ennen hakijalla olevan ajoluvan voimassaoloajan päättymistä, uusi ajolupa on 6 §:n 3 momentista poiketen voimassa säädetyn määräajan edellisen ajoluvan voimassaoloajan päättymisestä lükien.

10 §

Opetushenkilöstön vaatimukset

Opettajalla ja koulutuksesta vastaavalla johtajalla on oltava soveltuvalle koulutuksella tai käytännön koulutustyössä saavutettu opetustehtävässä tarvittavat *pedagogiset valmiudet* ja koulutusalan tuntemus. Hänen on oltava perehtynyt taksialan säännöksiin ja käytäntöihin. Koulutuksesta vastaavalla johtajalla on lisäksi oltava taksinkuljettajan ajolupa.

11 §

Koulutuksen toteuttamisen vaatimukset

Koulutus edellyttää opetuksen seuraamista ja käytännön harjoituksia. Koulutus on järjestettävä tilassa, joka soveltuu opetuksen tai kysymyksessä olevan harjoituksen toteuttamiseen ja sitä varten on oltava opetuksessa tai harjoituksissa tarvittavat opetusvälineet. Käytettävien opetusmenetelmien on mahdollistettava opetuksen ja harjoitusten toteuttaminen ja valvonta säännösten mukaisesti.

Oppitunnin kesto on vähintään 45 minuuttia. Edellä 1 momentissa tarkoitettu koulutus järjestetään lähiopetuksena.

Kouluttajan on kehitettävä käytännön harjoituksia yhteistyössä vammais- ja vanhusjärjestöjen kanssa.

12 §

Koulutusluvun hakeminen ja koulutusohjelman vahvistaminen

Hakijan on:

1) ilmoitettava toiminimi, jolla toimintaa harjoitetaan;

2) nimettävä koulutuksesta vastaava johtaja ja esitettävä selvitys tämän ja opettajien kelpoisuudesta;

3) esitettävä 2 §:ssä tarkoitettujen oppiainien mukaisesti laadittu koulutusohjelma, josta ilmenevät opetussuunnitelma ja käytettävät opetusmenetelmät;

4) *esitettävä* selvitys taloudellisista ja muista voimavaroista hakemuksessa tarkoitettun koulutuksen järjestämiseen;

5) *esitettävä* selvitys edellytyksistä järjestää paikallistuntemuskoe maakunnan kaikille asemapaikoille;

6) *toimitettava lisäksi muut lupaviranomaisen pyytämät tiedot, jotka tarvitaan hakemuksen käsittelemiseksi.*

Edellä 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu koulutusohjelma on voimassa koulutusluvan voimassaoloajan. *Koulutusohjelmista on käytävä ilmi 2 §:n 1 momentin 2 kohdan d alakohdassa ja 4 kohdan c alakohdassa sekä 8 §:n 2 momentissa tarkoitettun aihealueen käsittely ja harjoitusten mitoitus osallistujamäärän mukaan. Liikenteen turvallisuusvi-*

rasto voi myös eri hakemuksesta vahvistaa koulutusohjelman taksinkuljettajan koulutukseen tai jatkokoulutukseen. Hakijana voi olla muukin kuin koulutusluvan haltija tai koulutuslupaa hakeva. Vahvistaminen on voimassa enintään viisi vuotta. Koulutusohjelman vahvistamiseen voidaan liittää toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen toiminnan ja sen valvonnan kannalta tarpeellisia opetuksen käytännön järjestämiseen, opetustiloihin, kalustoon ja –välineisiin sekä oppilasryhmäkokoon liittyviä täydentäviä ehtoja.

Tämä asetus tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____ .